

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: do 9 peti vrsta 1 D, od 10—15 peti vrsta 1 D 50 p, večji inserati peti vrsta 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic peti vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le pošte in v sadostne frankovane.
Receptivov se ne vrača.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
V inozemstvu 65 par = R 2.60.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti
V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan D 80— polletno 45— 3 mesečno 22.50
V inozemstvu: celoletno D 155— polletno 78— 3 mesečno 39—
Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Pri sebi treba pričeti!

V resnici: težke in številne so otročje bolezni naše države. Draginja, nezgodnost, železnice, funkcionirajo slabo, uprava ni najboljša, korupcija še vedno ni zatrita, hrvatsko vprašanje se hoče vsiliti že na mednarodno konferenco, trpimo od slabe letine, skratka vse je tako, da nezadovoljstva nikakor neče biti konca in da imajo demagogi in hujšakci še vedno zlate dneve. In oni to vedo in s kričavo in glasno besedo oznanjajo svetu krivca za vse to, ki ni nihče drug ko Beograd, centralizem in vlada. Zlati časi bi bili za vse, če bi to troje padlo in takrat bi bilo konec i draginji, in neredu, korupciji in vsem drugim zlom.

Zlata muzika, samo če bi ne bila velika laž!

Res je, kriv je Beograd, kriv je centralizem, kriv je vlada, krivo je še marsikaj drugo, predvsem smo pa tudi krivi sami. In mirne vesti lahko rečemo, da smo sami krivi največ!

Kdo je povzročil korupcijo? Ali bi mogel obstati korupten uradnik, če bi bilo občinstvo nekoruptno? Kdo je povzročil draginjo, ki izjira v prvi vrsti od pomanjkanja blaga. Ali se spominjate, kolikokrat je padel klic med vojno: Veselimo se, zapravljamo, saj bo itak vse vzel vrag! Pet smrd, pa še danes so dmi, ki delajo, kar je v njih moči, bele vrane. Draginja izjira dalje iz slabe valute, ki pa je v mnogem utemeljena v naši pasivni bilanci. Pa se spominjate, kako so se vozile trume naših ljudi v Avstrijo, ne da si kupilo samo potrebno stvari, temveč tudi luksuzne. In zakaj igralo po Dunaju nemške godbe jugoslovenske himne? Ker siti Jugosloven slovi po svoji zapravljivosti. Koliko denarja smo znosili iz države po nepotrebnem in vendar je seveda samo vlada kriva, če smo postali s tem revnejši, ker je padla vrednost našega denarja.

Pa hrvatsko vprašanje! Ako bi bili v Beogradu le malo popustljivi in bi šli v Zagreb, na bi bilo vse dobro. Toda da Zagreb neče v Beograd, to se niti ne omenja. In končno: Politična strast obstoji brez dvoma v Beogradu, vendar vprašamo, ali je med nami ni? Ali smo mi mari v prvi vrsti nacionalisti, potem šele stran-

karij? Kje bi mi že bili, če bi imeli vedno pred očmi le koristi splošno? Toda kam bi dali vso lokalno ozkosrčnost, kam bi vtaknili vse historične relikvije provincializma in avstrijskih miselnih zablod?

In da se lotimo še najbolj hvaležne hrane vseh demagogov — davkov. Neznosno davčno breme, ko je vse obdavčeno razven zraka in vode, to je kardinalna točka hujšakških programov. Naj nam bo dovoljena majhna pripomba. Če pade valuta za 10%, za koliko poviša naš trgovec ali obrtnik cene svojim izdelkom, ki so prizadeti od padca valute. Ali natančno za 10%? Če se podraži kruh ali karkoli za 20%, za koliko se zvišajo potem zahteve vseh onih, ki morajo prevladati narastek draginje na druge? Ali je kdo tako naiven, da misli, da le za 20%? Vsi smelo podražiti svoje izdelke, samo državi se odreka ta pravica. Vkljub temu pa se zahteva od države, da daje vojakom najboljšo hrano, da jih silajno oblači, da podpira vse, ki so brez zaslužka itd. Oh, gospoda, tudi sami nismo brez krivde! Nemogoče zahtevamo od države, mogoče pa ne naredimo sami!

In kaj porečemo o ljudeh, ki so bili na vladi tedaj, ko je batinanie in druge bile v polnem razcvetu, ki so bili v Jugosli, in proslavljamo druge države. Da bi le-te poznali! Da bi spoznali naš uradnik mizerijo dunajskega dvornega svetnika, da bi naš kmet spoznal bedo istrskega delavca, da bi naš delavec spoznal obupni položaj ameriškega delavca! Kaj bi bilo pri nas, da bi bil uveden davek na okna, kakor v Italiji, da bi se plačevala taksa od žepne ure, kakor jo je treba plačati v Ameriki.

Silno se radi spominjamo življenja pred vojno, kakor da je bilo takrat za vse sam paradiž. Toda tisti paradiž je grda laž, mogoča samo za tegadeli, ker smo pozabili na vse grenkobe in ohranili v spominu le svetle trenutke. Ali se res ne spominjate, kako ste trpeli, ko ste spravljali skupaj denar za najemnine, ali ste pozabili na solze, ki so bile pretočene, ko ste zamani iskali 40 kron za šolnino otrokom, ali se ne spominjate, kaka težava je bila z mesom

in kaka draginja, da je bilo argentinsko meso cenejše od našega. Ali ste v resnici vse pozabili?

Med vojno se je razgrnilo pred nami življenje v najbolj kričečih barvah. Neznosno trpljenje na eni strani in brezmišelnost uživanje na drugi. Večina od nas je trpela in zato je nastalo hrepenenje po udobnem in brezskrbnem užitku. V svojih željah smo postali neskromni in zato smo danes razočarani.

Dr. Henrik Steeka:

O državnem svetu.

Načrt zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih predvideva v smislu člena 102 in 103 ustave eno vrhovno sodišče za vse državo in več upravnih sodišč nižje vrste.

Vrhovno upravno sodišče se imenuje še vedno kakor prej v bivši kraljevini Srbiji državni svet, skoravno nima več posvetovalnih funkcij in se so njegovi upravni posli zelo skrečili v primeru z upravnosodnimi opravili. Državni svet šteje 30 članov, ki se imenujejo na način kakor to predpisuje člen 103 ustave. Člane državnega sveta postavlja prvi kralj na predlog ministrskega sveta in sicer na ta način: Polovico članov imenuje kralj izmed dvojnega števila članov, ki jih predlaga narodna skupščina, drugo polovico pa izvoli narodna skupščina izmed dvojnega števila članov, ki jih predlaga kralj. Pa le bolj na videz, kajti vsak akt kraljeve oblasti mora sopolpisati kompetentni minister, a ta je v parlamentarni monarhiji zaupnik parlamentarne večine. Za izrazljeno mesta v državnem svetu, bodisi da gre za predsednika ali podpredsednika, bodisi da gre za ostale državne svetnike, pa velja drugo načelo popolnjenja. Državni svet si sam v občni seji izbere dvojni število kandidatov, a kralj izmed njih postavlja na predlog predsednika ministrskega sveta določene funkcije. Na ta način je poskrbljeno, da se v interesu nepristranskega upravnega sodstva kolikor toliko izločijo različni neprimerni vplivi s strani parlamentarnih večin. Člani državnega sveta se smejo odstaviti s svojih mest, prestopiti v druge poklice državne službe in vpeljati samo na podstavi sodne razsode. Če pa dovrše 70. življenjsko leto ali če oboje tako, da ne morejo izvrševati svoje dolžnosti, se morajo vpenkati. Na ta način je dosežena neodvisnost državnih svetnikov. Vseled take neodvisnosti teh funkcionarjev pa je

In razočarani bomo tako dolgo, dokler ne spoznamo, da ni krivda le pri drugih, temveč tudi pri nas samih.

Zaman so vse besede in zaman vi shodi. Rešitev pride le, če pričnemo z gojitvijo dela, varčevanja in plemenitega patriotizma pri sebi.

Kaj bi gledali le napake drugih! Pogledajmo enkrat tudi — sebe!

treba raznih zavor in to je njihova odgovornost. Disciplinska odgovornost in odgovornost za škodo je jednako urejena kakor odgovornost sodnikov višjih rednih sodišč in ne sme nihče tožiti državnega svetnika za njegovo službeno delovanje brez odobritve državnega sveta samega. Za člane državnega sveta se postavijo samo oni višji uradniki ali javni delavci, ki imajo fakultetno izobrazbo in 10 let državne službe ali javnega dela. Najmanj dve tretjini morajo biti pravniki.

Državni svet je v prvi vrsti vrhovno upravno sodišče. Kot tak rešuje spore upravnega značaja. Upravni ali administrativni spori pa obetajo v smislu naše ustave in zakonskega načrta le tam, kjer se je z aktom upravnega oblasti kršila subjektivna pravica ali

reč tožbe zoper ukaze (kraljeve, od pristojnega ministra sopolisane odredbe) in ministrske rešitve in pa pritožbe zoper razsode upravnih sodišč. Prvo vrsto sporov rešuje upravno sodišče v prvi in poslednji stopnji, drugo vrsto pa v drugi in poslednji stopnji.

Poleg teh sporov rešuje državni svet tudi razne spore o pristojnosti v upravi sami, namreč a) med državnimi upravnimi oblastmi, b) med samoupravnimi oblastmi in c) med državnimi upravnimi in samoupravnimi oblastmi, kadar rešavajo v poslednji instanci.

Državnemu svetu so odkazane tudi razne važne administrativne funkcije. Nekateri zakoni (navadno zakoni kakor tudi ustava sama) predpisujejo za določene upravne akte odobritev državnega sveta, dalje izvršuje državni svet v smislu ustavnih odredb nadzorstvo nad samoupravnimi enicami, kontrolno rešuje razne druge stvari, ki mu jih odkažejo ustava ali navadni zakoni (n. pr. sodelovanje pri imenovanju varuhov za imovino neobdelnega kralja, predlaganje članov glavne kontrole).

Državni svet rešuje ali v občni seji, katere so morata vsaj dve tretjini vseh članov udeležiti, ali pa v oddelkih petih članov. Občna seja se skliče po predsedniku takrat, kadar je to potrebno zaradi enotnosti v upravnih judikaturah, ali kadar je po posebnih zakonih treba odobritve državnega sveta za določene akte upravnega značaja, in ša pri nekaterih drugih važnih administrativnih poslih. Predsednik, podpredsednik in po činu najstarejši državni svetniki predsedujejo oddelkom. Posamezni člani se razvrstijo na posamezne oddelke s kocko in le za finančno-pravne spore obstaja stalen oddelk. Dvomitni smemo, če jo ta predpis povsem umesten. Z ozirom na zelo različne razmere v naši državi bo najbrže treba, da se pri določitvi oddelkov ne bo upošteval zgolj realni princip, temveč tudi teritorialni. Sosebrno slednje, a v izdatni meri tudi prvo načelo zahteva, da se pri razvrstitvi državnih svetnikov na posamezne oddelke upoštevajo razni stvarni momenti (n. pr. stroka in r. krajina dosedanjega službovanja, teoretično znanje itd.) in da se ne prepustijo vso golemu slučaju. Morda bi bilo priporočljivo, če pred začetkom poslovanja leta določijo predsednik, podpredsednik in oddelni predsedniki z večino glasov člane posameznih oddelkov, pri čemur naj valja načelo, da vsak državni svetnik, ki ni oddelni predsednik, lahko pripade raznim oddelkom.

Načrt predvideva le možnost, da se zavoljo enotnosti v judikaturi sme sklicati občna seja. To ne zadostuje, občna razsoda oddelk, ki je vezan na pravno naziranje obče seje. Isto ne bi veljalo za primer, da oddelk noče priznati veljavnosti kake uredbe.

MUSLIMANSKI MINISTRI.

— Beograd, 18. svečana. (Izv.) Tajnik parlamentarnega muslimanskega kluba Husein Halil je včeraj ob 5.30 obiskal ministrskega predsednika Pašića in mu v imenu kluba izročil resolucije sarajevske od 14. do 16. t. m. trajajoče konference jugoslovenske muslimanske organizacije. Tajnik Halil je izjavil, da Pašić v imenu kluba, da je muslimanska stranka nominirala kot ministra trgovine in industrije poslanca Osmana Vilovića in kot ministra za narodno zdravje posl. Derviša Omerovića. Ministrski predsednik je Halilu izjavil, da bo prisega novih ministrov šele po štirih petih dneh, čim se Ni. Vel. kralj Aleksander povrne iz Rumunske.

André Lichtenberger:

Trottovo božič.

Še predno je Trott prebujen, pravi nekaj v njem: »Sveti dan, in Trott se takoj prebudi. Naglo skoči iz svoje postelje, kjer sinoči tako dolgo ni mogel zaspati in je mislil, da ne bo nikoli jutri; naglo steče h kamnu, kamor je postavil svoje rumene čevlječke. Trott vzkligne in ostrmi: boben, sablja, puška, štiri škattlje vojakov, bonboni, dve alikancici, in kaj vem kaj še! — in vse za Trotta . . . Zdej uzro svojo lepo mamo, ki ga opazuje od duri, in se ji vrže ves srečen okrog vratu. Ona ga objame in mu reče:

Jezušček ti je prinesel vse to. Trott pozna Jezuščka; videl je njegovo sliko. Zelo je majhen, pa nosi tako veliko stvar, in kako neki, da ostane tako rožnat, ko smuče skozi toliko dimnikov? Trottovi hvaležnosti se pridružuje silno občudovanje, in Trott ga pohvalno zahvaljuje. Vendarle hiti, da bi čim prej užival svoje nove zaklade.

Jana, angleška gospodična, odpre oknice: krasen dan, nizko sonce se usipuje skozi okno, morje sinji pred vilo, zrak je prepojen z razkošjem: ta lepi, lesketajoči svetl dan zanaša Trottova blaženost v deveta nebesa. Komej ga more gospodična očediti in opraviti; komaj se odloči za zajtrk. Nato sede z vsemi svojimi igračami na tla poleg

mama. Obrata jih sem, obrata tja, občuduje jih od vseh strani.

— Kako rad bi, spregovori nenadoma, da bi bil ubogi papa pri nas! Mama odgovori s pridruženim vzdihom. Papa je odšel z veliko ladjo in zdaj jedra tam zunaj, daleč daleč, na drugi strani zemeljske oble.

Zvonec zanofa. Jana vstopi: ogromen šopek čevlice nese in še ogromnejšega pajaca, šopek izročil mami, pajaca Trottu in pravi:

— Od gospoda Arona.

Mama vesela vzkligne, vse zardi in skrije obraz v čevlice. Trottu ni prav. Pajaca gleda s nejevoljo. Trott ne mara gospoda Arona. Gospod Aron je zelo bogat; lep je, precej mlad; s Trottom je vedno zelo ljubezljiv, večkrat ga je vzel v svojem vozu z mamo vrad na sprejem. Daje mu bonbonov in ga kliče »moj ljubček.« Toda Trott ga ne mara: preveč mu odvzema mamico: čisto, kadar se vrne s sprejema, najde gospoda Arona, kako sedi pri njej, in takrat ga pošljejo kaj hitro k Jani. Potem pa je gospod Aron jud. In Trott ve, da so judje umorili uboga Jezuščka, ko je bil velik. Trott se spominja slike s Kristusom na križu: poleg njega stoji mož v dolgi halji, ki je podoben gospodu Aronu. Seveda hodi gospod Aron k maši, jud je pa le. Tereza, kuharica, pravi tko, in Trott se strinja z njo. . . Po kaki pravici si upa praznovati Jezuščkovo rojstvo? . . .

Mama pravi:

— Kako krasen pajac, Trott moj zlati! Naš prijatelj Aron te prav res razvaja!

Trott odgovori suho:

— Ne maram ga tega pajaca!

Mama vzkligne in hvati njegovo le-roto. Trott je poslušal s čemerim obrazom in pravi: »Grd kljukeat nos ima kakor gospod Aron; ne maram ga.« Mama se smeje in se norčuje iz Trotta. Trott je užaljen in ne odgovori. Da bi se osvetil, postavi pajaca s tistim grdim nosom proti steni in ga zdaj pa zdaj niso pogleda.

Toda Trottova nejevolja ne traja dolgo. Enajsta udari. Ker je praznik, pojde Trott z mamo v cerkev. Vzame si plašč z baržunastim ovratnikom, lepe rumene nogavice in novo čepico s svilenimi trakovi; v roki drži mamini molitvenik in koraka vtrio nje. Pri vstopu v cerkev jo pozdravi neki gospod. Gospod Aron je. Mama se mu zahvali za vezilo. Trott noče nič reči. Mama ga opraviči in, da bi potolažila gospoda Arona, ga povabi naj pride popoldan k njej na čaj. Trott je ogorčen; to je danes prvič kaj takoga. Gospod Aron je ves srečen, z roko si grabi v brado in odgovarja mami poluglasno ljubeznost, da se jim ona smeje in nekoliko pordeva.

V tem stopijo v cerkev. Trott sede in zbrano posluša petje, sveto upravlje in pridigo gospoda župnika. Gospod

župnik ravno pridiguje o Jezuščku, kako se je rodil med olom in volom; govori o njegovi bridki smrti in pripo-roča, naj misli vsak, kako bi v počaščenje njegovega praznika naredil drugim kako veselje, posebno revežem in siromakom.

Trott je kar pil besede gospoda župnika in duša mu je polna nemira: čuti, kako narašča njegova jeza na Jude in na gospoda Arona; čuti silno ljubost do Jezuščka in rad bi jo pokazal defanjako, kakor je priporočal gospod župnik. A kaj: Trott je tako majhen, da ne more narediti nikomur na svetu veselja; vsi dajejo njemu, on pa nima kaj dati. Kje bi našel koga bolj nezadnega in večjega revčka nego je sam, da bi mu mogel danes pomoči?

Domov grede premišljuje Trott o tem važnem vprašanju. Mama mu nekaj govori. On je ne posluša. Ona ne sili vanj in rasprede svoje stvari. Vendar dvigne Trott glavo, ko se oglasi doklica, ki stoji na trgu poleg sivega, osedlanega osla: včasih dovolijo Trottu, da sme jezditvi na njegovem hrbtu na sprejem . . . Ne, danes Trott ne pojde. Osal zariga na dober dan, in doklica ga mahne po hrbtu, da bi umolknil. To Trotta užalosti in hipoma se mu v duhu zasveti. Ali mu ne kaže Jezušček tukaj siromaka, kteremu naj pomore? Od vseh, kar jih je srečal, edini ubogi osliček ne praznuje božiča: edini on nima vzroka, da bi bil srečen.

Jezušček pa se je rodil poleg osla in vola. Trott ne pozna nobenega vola, osla pa pozna, osla, kakor je bil tisti, ki je videl, kako se je rodil Jezušček. In pravzaprav — kdo ve če ni ta prav isti? Tereza pravi, da je tako stari Trott trepeče od ginjenja in radosti; vendar ga nekoliko boga, da je že sedel na hrbtu tistega, ki je bil nomara prvi lovčari Jezuščkov.

Ves čas med kosilom premišljuje Trott svoj načrt. Po kosilu odide mama v svojo sobo. Pisala bo nekaj pisem in se napravljala, da sprejme gospoda Arona. Trott se izmuzne skozi vrata in steče proti trgu; isket pojde balčka, da mu bo dal malo posladka, ki je ostal na mizi. Deklica se da pregovoriti, da zaupa oslička Trottu, in zdaj gresta domov; Trott ga spoštljivo pelja, in čeprav je nestrpen, ei ga ne upa priganjati, kadar se ustavi, da si prepodi muho z ogoljenega boka. Trott ustavi oslička pred oknom v obodnici in mu pravi: »Počakaj! In Trott plane v obodnico. Ojoj! Luiza je tačas že pospravila: nič več ni na mizi. Trott bi šel lahko v kuhinjo pravit kruha, a dobro ve, da je treba izkazovati dobroto na skrivnem. Trott obupuje. Stopi k oknu in vidi oslička na dvoršču. Osliček dvigne nos in vesel pridrobni. Ustavi se pred Trottom, in kakor da gleda z začudenjem, potem z očnikom: kako, ali so ga pitali s praznim upanjem? In osliček da izravn svoj nezgo-

Nemška reakcija — nevarnost za bodočo Evropo.

(Velepotembne izjave Lloyd George.)

V angleški poslanski zbornici je imel min. predsednik Lloyd George govor o aktualni svetovni politiki. Med drugim je izjavil:

Vsi sklepi, sprejeti na Konferenci v Haagu, so splošnega značaja, v svetovni vojni pa so ostali breuspešni. V Washingtonu pa so bili sprejeti natančni sklepi, ki določujejo gotovo število za vojne ladje, topove in posadke. To pomeni za britanski budžet prihranek milijonov funtov sterlingov. Vrhovni svet je izvedel razorožitve Nemčije. V Nemčiji je odpravljena vojaška službena dolžnost. Franciji pa so zasigurno pravejšje vsote na račun represalij. Vrhovni svet je dosegel velik uspeh s tem, da je storil vse, da se iz konflikta ne razvije vojna.

Angleška politika napram Franciji je prijateljska, skupno sodelovanje pa v interesu miru. Prijateljstvo pomeni pošteno sodelovanje, čeprav glede sredstev ni vedno sporazuma. Glede garancijskega pakta je potrebno, da Francija čuti, da ni osamljena. Bojazen hrabrega naroda je zelo nevarna. Francija je bila v dobi enega stoletja trktrakt opustošena. To upravičuje njeno skrb. Ako Francija čuti gotovost, da bo Anglija v svojo močjo na njeni strani, ako bi se imeli brez njenega izjave ponoviti dogodki iz let 1914, 1870 in 1814, bo ta gotovost rodila Franciji zaupanje.

Med resničnimi nevarnostmi za Evropo, mogoče ne sedaj, mogoče tudi ne v teku prihodnjih dvajsetih let, toda najbrž za bodočo generacijo, je vzgoja nemške mladine v duhu rovanja. Ako bo nemška mladina strmela za obnovitvijo stare veličine, bivšega upliva in bivšega posestnega stanja cesarske Nemčije in za tem, da se morajo zmagovalci kaznovati in da se mora varovati nemški nacionalni ponos, je to ena največjih nevar-

nost, ki jim je izpostavljen bodoča Evropa. Kdor hoče mir, ne sme misliti samo na sedanja, ampak tudi na prihodnja leta. Nemčija mora biti prepričana, da ji bo vojna politika ne bo koristila in da bi v slučaju maščevalne vojne proti Franciji bili vsi narodi proti njej.

V Versailles smo sprejeli obveznost, da bomo nasprotni politiki, ki stremi po razbijanju Francije do Rena. Ta obveznost nudi Franciji gotovost. Predsednik Wilson in Balfour sta podala garancijo, vsled katere se je Francija odpovedala omejitvi politiki. Poslanska zbornica je svojočasno odobrila garancijsko politiko s pogojem, ako lo odobrijo tudi Zedinjene države. Poslanski zbornici bomo, kakor takrat, tudi sedaj dali možnost, da razpravljajo o sedaj zasnovani pomoči s Francijo.

Nadalje je Lloyd George govoril o predlogu, naj bi se črtali vojni dolgi v svrhu svetovne gospodarske obnove ter izjavil: »Velika Britanija je pripravljena, da razpravlja o tem vprašanju s pogojem, ako stvorijo vsi prizadeti narodi isto. Bilo bi krivično, ako bi kdo zahteval, naj se samo Velika Britanija odpravi njej dolžnemu denarju.

Končno je govoril še o egipčevskem vprašanju ter izjavil, da je Egipt neke vrste koridor, ki loči, oziroma združuje vzhodne in zahodne dele britanske države. Med vojno so šli skozi Egipt milijoni vojakov iz Avstralije, Nove Zelandije in iz britanske Indije. Ako bi bil takrat Egipt neodvisen in brez vsake angleške kontrole, bi bili Angleži znatno na slabšem.

Francosko časopisje poudarja v komentarjih predvsem Lloyd Georgeovo izjavo, da proti Franciji, oziroma Evropi velika nevarnost s strani mlade nemške generacije.

O poslovanju poštne uprave.

Moštre procese o manipulacijah z dolarjskimi listi je zaključil. Zadeva se ni zaključila pri poštni upravi, kajti ta ima sedaj moralno dolžnost, da izvede popolno sanacijo poštne uprave in iz vrst poštne uradništva se čujejo odločni kliči na uvedbi disciplinarnih preiskav. Ta pot je tudi edina prava.

O važnosti in posledicah tega procesa je sedaj pričelo razpravljati pred vsem strokovno časopisje, med tem ko se širša javnost ni spuščala v teoretične in praktične razmotrivanja o dalekosežnosti tega procesa, ampak je sprejela le prve vtise tako minogrede.

Strokovni list »Poštni glasnik« in glasilo Osrednje Zveze javnih namestnikov »Naš glas« sedaj priobčujeta daljše članke, ki analizirajo do podrobnosti vzroke in okolnosti, iz katerih je vzrastle ta velika proces. »Poštni glasnik« najprej v kratkem članku opozarja na potrebo časopisne cenzure, ker da so poročila listov škodujejo gledu poštne uprave na zunan. O tej temi je lahko obširna diskusija. V drugem, obširnejšem članku pa »Poštni glasnik« navaja vse težkoče in boje, ki jih je imela prebiti poštna uprava od prevrata dalje, bilo je pomanjkanje strokovnih moči, uradnikov, bilo je pomanjkanje pripravnih prostorov za vse stroka, ki so se morale v najkrajšem času ustvariti, dalje vedno izprominjanje šolskega vzgojnega reda. Te okolnosti so znatno ovirale točno kontrolo v špecijali. »Poštni glasnik« dalje naglašajo, da je poštna uprava s tiskanjem znamk delala naravnost čudeže. Za hitrost, s katero se je izvršilo tiskanje znamk v Blaznikovi tiskarni, pozneje v Jugoslo-

vanski, so ljubljansko pošto živahnih Hrvat in Srbi.

Glede tiskanja znamk so krožile v javnosti razne senzacije, slasti vesti o kupcih z znamkami. O tej stvari priobčuje goreni list, da je g. B. sklenil s tedanje pokrajinske vlade pogodbo, da se mu toliko in toliko žigov in znamk proda po nižji ceni v filatelistične namene. Pokrajinska vlada je odredila, da poštne ekonomat izroči pogojeno množino znamk proti dogovorjenemu plačilu. Vodja ekonomata je to tudi storil, ne da bi bil čakal na odredbo poštnega ravnateljstva, kar je rešitev akta namenoma zavleklo, ker ni imelo baš veliko vrednot v zalogi.

Omeniti je dalje vesti o znamkah, ki so romale v Sarajevo. Nekaterim se je čudno zdelo, da so se v Sarajevo pošiljali polni zaboji z znamkami, a nazaj so prihajali prazni, a še denar. Poštne ravnateljstvo v Ljubljani je tiskalo znamke tudi za druga ravnateljstva ter jih razpošiljalo v zabojih za vrednotnices. Tujemu ravnateljstvu ni smelo računati nominalne vrednosti, ampak samo efektivno. V Sarajevo je romalo za približno 50 milijonov znamk nominalne vrednosti, a efektivna vrednost je znašala le 570.000 K. Sarajevčani so pošteno plačali in poslali denar v donarilnih pislih, zaboje pa prazne vrnili.

K tem stvarnim izjavam »Poštne glasnika« pripominjamo, da so v bistvu strinjajo z našimi informacijami. Omenjamo le še nekatere zanimivosti, da se je teko vsa obrata tiskalo znamk za 201 mil. Na Hrvaškem so za časa samojave avstrogrških bankovcev kupili velikanke množine

užaliti, zato si storil to. Ti globni fanti! Ti grdi fanti!

Trott, ves prepaden, saj celja par besed:

— Osluški sem hotel narediti vselej. Gospod šupnik je dejal, da moramo misliti na siromake... Nisem vedel, da imaš gospoda Arona tako rada...

Ta sadni stavek pa nikoli nis bil mamno pomiril, če celo je razdratil:

— Jaz nimam rada gospoda Arona; spoštujem ga, da boš vedel, in on to zasluži; on je naš prijatelj.

In znova začne očevati Trotta tako hudo, tako hudo, da ubogemu Trottu srce vzkipeva, vzkipeva in se mu ulijó solze. Mama že ni potolažena; pošlje ga v kot ter mu ukaže s suhim glasom, naj se ne gane, da ne bo delal novih neumnosti, če je to sploh mogoče.

To je pa preveč. Trott si skriva obraz v dlani:

— Mama, mamka, če nikoli ne nisi tako bula, celo takrat ne, ko sem res bil lep medaljon, ki ti ga je dal ubogi papa, predno je odšel.

In izbruhne v obupno hito...

Dolgo plake; polagoma mu solze ponehajo, a v njem je vzklik groznega dvoma: ne veruje več ne v dobro ne v hudo. Jezusček ga je prevaril, onel je zavratnež, gospoda Arona bo treba prebiti za samero, užalil je svojo mamko, in ona ga očevala, o, kako, kako! In grla se mu izvije vadil, ki ga ne more potlačiti.

— Trott! spregovori! Ne spregovori! Trott! spregovori! Ne spregovori!

znank, da so se tako izognili priznanju sam. Pozneje so te znamke prodajali s 6% popustom. Poštne ravnateljstvo pa je tudi na lastno inicijativo izdalo kroške plebiscitne znamke, ki so neke

8.404.000 K. Ta znesek je bil izročen in naložen kot poseben fond pri Jadranski banki. Samo v petih dneh je bilo prodanih filatelstvom za 200.000 K in to od 27/9.—10/10. 1920.

Bonomi sirmoglavljen.

Zbornica izreka nesopnico z velikansko večino.

— Rim, 18. februarja. (Izv.) V kuluarjih in v zbornici rimskega parlamenta je bilo zadnja dva dneva nadvse živahno politično vrvenje. Že razpoloženje med posameznimi parlamentarnimi skupinami je naznačevalo, da je stališče Bonomija izpodkopano. Njegov ekspoze, ki je bil obramba dosedanje oficijelne italijanske politike, je zbornica sprejela hladno in z ostro kritiko. Tekom večerajšnjega dneva je zbornica nadaljevala debato o Bonomijevem ekspozeu.

Posl. Musatti (soc.) je v imenu socialistične stranke izjavil, da se je njegova stranka oprilela popolne vzdržnosti in rezerviranosti napram vladi, ki ni dala zadostnih jamstev za vzpostavitev notranjega mira, in za orientacijo mednarodne politike v smeri gospodarske obnove Evrope. Bonomijev ekspoze same vsebuje jasno obsodbo njegovega ministristva. Bonomi je žrtve slabega vladanja, ki se je pričelo, ko je bil on v prejšnjem kabinetu povzročitelj notranjega javnega nereda, ki se še vedno ni polegel. Socialistična stranka ne more trpeti

povratka Giolittija, kakor tudi ne Sonina in Orlando, ki sta največ odgovorna za vojno.

Socialistična stranka zahteva vlado, močno in energično, da napravi mir in red ter skrbi za gospodarsko obnovo. Taki vladi bi bili socialisti naklonjeni.

Poslanec Chiesa je opomnil, da je nepotrebna vsaka debata o Bonomijevih izjavah, ker gre za ministristvo, ki je že sirmoglavljeno.

Posl. Colona di Cezaro je kritiziral notranjo in zunanjo politiko vlade ter izjavil v imenu kluba, da demokratska skupina ne more imeti zaupanja v Bonomija.

IZID GLASOVANJA O ZAUPNICI.

— Rim, 18. februarja. (Izv.) Po končani, dva dni trajajoči debati je zbornica prešla k glasovanju o zaupnici Bonomijevemu ministristvu. Za Bonomija je glasovalo 107 poslancev, proti Bonomiju pa 395 poslancev. Poraz Bonomijeve vlade je velikanski in dalekosežen. Opozicija je povodom oblake izdala priredila viharne in demonstrativne aklamacije.

Politične vesti.

— In strankarskega življenja. Kravljna organizacija JDS v Gornjem Gradu je imela 28. jan. svoj občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen g. Fran Podbrežnik, za namestnika g. Albin Ribič, za tajnika g. Koehek, za blagajnika g. Trobaj, za odbor-nike gg. Alojzij Mikuz in Josip Prizalan. Občni zbor kraj. organizacije JDS v Šoštanj je bil 12. t. m. V novi odbor so bili voljeni: predsednik g. Matija Marinček, namestnik g. M. Vrečko, tajnik g. Miloš Tajnik, blagajnik g. Josip Drevonček, odbor-niki g. Vinko Stopar, gđ. Gusta Janošič; pregledovalci pa g. Ivan Zupan in g. Ivan Verdnik.

— Ne separacija, ne amputacija, marveč reparacija. O tej temi razpravlja v »Slobodni Tribuni« Milan Marjanović in izjava med drugimi: »Vlada in njene stranke niso poskušale, niso dale niti najmanjše možnosti, da bi došlo do sporazuma. Dokler tega ne store, nimajo pravice do represalij. Ako ne znate najti poti k sporazumu med soboj, morate prene pred sobo naroda — volitve. Vi ste začeli in krvavi razdora. Vi s te in ono strani, vi, ki ste sedaj toliko poostrišli spor, vi samozvani državotvorci, ste pokazali, da ne razumete storiti onega, kar je treba, a vi drugi, blokaši, da nečete storiti onega, kar bi lahko storili. Vi centralisti niste umeli izrabiti privlačne sile, a ste znali samo občijati; vi niste znali graditi, niste znali opravljati, marveč samo preganjati, ne veste izhoda razen s silo in krivjo... Na volitve čim prej, tem bolje, ker vi vsi na eni in na drugi strani, nimate pravice sedaj rušiti države in lomiti rebra v narodu, na temelju mandata, danega vam v drugih razmerah. In zato mora narod postaviti vodje pred edino pravilno alternativno: ali sporazum, ali proč z vami... Ako se ne morejo sporazumeti politiki, se mora sporazumeti narod. Med skupino in skupino, med krajem in krajem, med vasio in vasio, med masami, med narodom samim in v narodu naj se začne in dovrši sporazum; na grožnje z amputacijo morajo vsi patriotski intelektualci, ki so s srcem in dušo Jugoslo-

sloveni, iz vseh strank in skupin dati tale odgovor: »Ne damo nikomur pravice, da reže in izreže meso iz živga narodnega telesa, nismo ga dali tujcu, še manj ga bomo dali naši roki. Organizirani, pasivni in aktivni odpor, združenih kmetov, delavcev in intelektualcev, to bodi in mora biti odgovor na brezumno altemativno ekstremistov. Ne separacija, ne amputacija, marveč reparacija vseh grehov in odstranitve grešnikov na korist sporazuma. slogi, ljubavi in resničnemu edinstvu naroda in solidnosti države.«

— Anketa o hrvaško-srbskem sporu. »Srpski književni glasnik« je razpisal anketo o srbsko-hrvaškem sporu. Sarajevski »Narod« to anketo toplo pozdravlja in stavi tale predlogi: Čim se konstatira mišljenje glavnih mož na obeh straneh, je treba, da stopijo na pozornico praktični politiki. Po tej pismeni anketi se naj sestanejo vsi, ki so enega mišljenja. Za hitrejši uspeh je gotovo bolje, ako se ima na razpolago večje število. Po sedanjem stanju na Hrvaškem je treba postaviti eden negativni pogoj: kdor je brezpogojno za centralizem, krut in brez kompromisov, ta se ne more udeležiti tega sestanka. Drugi zahtev bi bil pozitiven: samo iskreni in brezpogojni prijatelji narodnega jedinstva naj imajo pristop na sestank. Vsi ozirom plemenski, verski, strankarski, morajo stopiti v ozadje. Tako sestavljena anketa bi pod dobrim vodstvom gotovo bila uspešna. Na obeh straneh je mnogo dobre volje, mnogo več kakor se navadno misli. Dosežen sporazum, bi bil temelj za akcijo. Vse izolirane energije bi se složile in njihovo delovanje bi bilo enostavnejše in silnejše. V narodu, ki je oddaljen od strankarskih zmot, bi takšna akcija gotovo našla dober odziv.

— Amputacija. Pod tem naslovom piše muslimanski dnevnik »Pravda« med drugim: Večkrat smo že pisali o srbsko-hrvaškem sporu in rekli, da je ta spor v zadnjem času dosegel višek, ki nikdar v zgodovini ni bilo nasprotstvo med obema narodoma deloma tako veliko, kakor je danes. Pri iskanju izhoda iz te situacije so gotovi politiki izustili publico: amputacija Hrvaške. To je večina beogradskih političnih listov sprejela z lahkomišelnostjo, ki je lastna le beogradskemu časopisju. Etniške meje med Srbi in Hrvati do sedaj še ni nihče postavil ter se splošno ne da postaviti. Samo oni, ki ne poznajo pravega stanja in ki ne vidijo dalje od nosa, so mogli priti na dan s takim načinom rešitve tega spora. Ako oni razumejo pod Hrvaško samo 3 do 4 županije, se jako varajo. Hrvati 4 županije. Bosna in Hercegovina, Slavonija, Srema in iz drugih krajev, ki do sedaj niso bili nikdar popolnoma odsekani od Hrvaške, ne bodo niti sedaj dopustili, da se to zgodi. Pa če bi se to tudi s silo izvedlo, ali bi oni nehal gravitirati napram materi hrvaštva? Ali se more misliti na odnošaje med Veliko Srbijo, v kateri bi tudi po amputaciji ostalo dva milijona Hrvatov, in Malo Hrvaško, kjer bi tudi ostalo nekaj Srbov? Kakšni naj bi bili odnošaji Slovenije napram Veliki Srbiji? Ali mislijo rešiti to vprašanje s pomočjo koridorja preko Like in hrvaškega primorja? Kaj mislijo z Dalmacijo, ki je vendar najbolj hrvaška zemlja, kaj z Bosno in Hercegovino, kjer je večina prebivalstva nesrbska? Tako smo prepričani, da se bo-

do v tej nesrečni državi vendarle našli trezni in patriotski možje, ki ne bodo dopustili, da bi kratkovidni šovinisti uničili delo stoletnega napora tolikih pokoljenih in potokov krvi, prelite za njegovo uresničenje.

— Zagrebško vprašanje. G. St. Kugli v Zagrebu nam je poslal tole pismo, ki je radevolje priobčimo: »U broju 29. Vašega čilenjenog lista od 5. februara o. g. u članku pod naslovom »Zagrebško vprašanje« nalazi se i napadaj na našu knjižaru, osnovan na nelstini i krivim informacijama, pa Vas najljubnije molimo, da zbog Vaše slovenske publike — jer srpska nas i hrvatska dovoljno poznava — izvolite one navode u članku ispraviti, kako slijedi: 1.) Naša knjižara ne zove se ni »Kugli & Deutsche« niti »Kugli & Com«, nego je tvrtka protokolirana kao »Stjepan Kugli, knjižara kraljevskog sveučilišta i jugoslavenske akademije u Zagrebu«, koju su utemeljili Fr. Zupan i vodja Hira, dr. Ljudevit Gaj g. 1852. Vlasnici su joj Hrvati, rođeni Zagrebčani, dok je g. Deutsch, koji se tamo spominje, istupio prije 20 godina, te s nama ne stoji ni u kakvoj vezi. 2.) Naša knjižara ne može spadati u »blokaški Zagreb«, nego je ona kao najveća knjižara na Balkanu i s poslovnim vezama po cijeloj Jugoslaviji, sasvim izvan stranka, u uskih plemenskih granica, što svjedoče njezine edicije i list »Dom i Svijet«, koji je i za vrijeme bivše Austrije pratio sve događaje na slovenskom Jugu (vidi slike krunidbe kralja Petra god. 1904). 3.) Nikako ne stoji, da »službenici« knjižare »ne znaju drugoga jezika nego nemškog«, nego je naprosto istina, da cilili personal zna i govori hrvatsko-srpski jezik, ali strani kupci mogu kod nas biti posluženi engleskim, francuskim, talijanskim i njemačkim kao i sa svakim slovenskim odgovorom. Kakovih »milostiva«, koje bi govorile samo njemački, kako se tvrdi u članku, nasporno nema, jer su od ženskih gila uposlene samo Hrvatice i Slovenke. — Ako koja »milostiva« kao stranka zatraži nešto u njemačkom jeziku, tome ne može biti kriva knjižara, jer se kao posrednica literature i umjetnosti mora držati internacionalnih poslovnih norma, a daleko bliži iznad stranaka, što ona po svom kulturnom radu u Jugoslaviji i jest, jer inače ne bi imala naslov knjižare kr. sveučilišta i jugoslavenske akademije u Zagrebu.«

— Težki čas. »Jugoslovenski list« izjavlja: Katastrofalna zima z grozno draginjo je objela našo državu. Živimo v težkem času. Pričela se je tako strašna borba za socijalni obstanek človeka kot takega, da nadkriljuje v tem oziru pogosto celo strahote za časa vojne. Danes imamo samo dvoje vrste ljudi. Na eni strani so ljudje, ki so si za časa vojne in v prvih časih po vojni pridobili veliko imetje, na drugi strani pa so ljudje, in teh je dve tretjini, ki lihi ni samo vojna, ampak tudi povojna doba popolnoma izžulila. Treba je samo malo pogledati v rodbinske domove zadnjih in vse farizejske besede o nemoralnosti in korupciji so prazne fraze, dokler se ne odstranijo vzroki. Naravni zakon preživljanja je močnejši od vseh drugih. Naši gromovniki so popolnoma uklinili maksimiranje cen in se pobratili z vsemi nesolidnimi trgovaškimi in spekulativnimi elementi. Še malo časa in naši domači Shiloki bodo izrezali zadnji funt mesa iz materialno in moralno propadle naše družbe. Kaj delajo naši politiki, ko trpi ljudstvo hudo brez una na skorajšnje izboljšanje? Vodijo popolnoma osebno borbo za vladu in za ministrske stolce. Eden drugega uničujejo, publicirajo senzacionalna pisma in napade, ki naj bi enemu ali drugemu politiku zavili vrat. Naravno, da v ogorčeni osebni borbi pozabljajo na najvitalnejše potrebe narodnih mas in niti ne iščejo izhoda iz te grozne socijalne krize, v kateri so nahajala ogromna večina naše družbe. Takozvani Hrvatski blok sestavlja spomenice na inozemstvo, v katerih se pritožuje nad našim gospodarskim stanjem, nad korupcijo itd. Toda kaj je storila idealna skupina politikov v tem bloku, da se položaji izboljša? Mesto da bi šli v parlament, kjer bi mogli pozitivno delati za ureditev razmer, so se skrili v mišjo luknjo, od koder gledajo, kako umira narod, ki jim je dal mandate. Vse delo teh politikov opstoji v tem, da se strup nezadovoljstva kar največ razširi v narodnih masah in da to težko stanje izkoristijo v svoje sebične strankarske svrhe. Med tem ko naši politiki na tej in na oni strani kažejo smisel le za svoje egoistične cilje, so polni med ljudstvom časa ogorčenja. Samo še malo in se bo razlila. Ali ne vidijo tega zastopniki našega javnega političnega življenja?

— Papež Pij XI. in Nemčija.
 »Berliner Tageblatt« poroča iz Rima: V vatikanskih krogih razlagajo potrditev kardinala Gasparrija za državnega tajnika kot stremljenje Pija XI. po umiritvi nemškega javnega mnenja. Kakor znano, ni bil Gasparri samo desna roka, ampak večkrat tudi inspirator zunanje politike Benedikta XV. Značilno je tudi dejstvo, da je papež poklical k sebi nemške kardinale, s katerimi se je pristržno razgovarjal v nemškem jeziku ter se napram njim zelo prilazno izjavil o Nemčiji. V Rimu vzbuja pozornost dejstvo, da so nemški kardinali povsod izrazili veliko veselje nad Rattijevo izvolitvijo. Tudi ne prikrivajo, da so enoglasno glasovali za Rattija, ki ga imenujejo pravega moža na pravem mestu. Kardinal Bertram, ki je občutil Rattijevo delovanje na Poljskem na svoji lastni osebi, se je najodločnejše zavzemal za Rattijevo izvolitev.

— Krvava krivda Habsburžanov in Hohenzollernov. 6 milijonov mrtvih. »Times« poroča iz Pariza, da je mednarodni delovni urad za sestavo statistike o žrtvah vojne dokončal svoje delo. Skupno število žrtv znaša 5.911.000 in se porazdeli na države takole: Francija 1.500.000, Nemčija 1.400.000, Anglija 1.170.000, Avstrija 1.164.000, Italija 570.000, Poljska 370.000, Amerika 246.000, Češkoslovaška 175.000, Srbija 154.000, Kanada 188.000, Rumunija 84.000, Belgija 40.000. Število ruskih, turških in bolgarskih ranjenecv še ni doznano.

Novinski prepled.

— »Tempe« priobčuje članek Gustava Hervéja, ki izjavlja: Vse evropske vlade s'edijo Lloyd Georgeu kakor otroci, da bi se zavedali, da jim je oblihu bil luno, katere na jim ne bo morel dati. Sredstev proti zlu, na katerem trpi Evropa, se ne bo dobilo v Genovi. Ta sredstva že eksistirajo, ali nihče jih ne uporablja. Prevelik egoizem se jim upira. Vsi poznajo ta sredstva. Prvo, kar bi pomagalo, da bi se prestala ekonomska kriza, obstoji v delu, redu in v gospodarstvu vsakega naroda. Svet trpi grozno gospodarsko krizo, ker so bila porušena ogromna bogastva, vsled česar bi bilo potreba v svrhu njihove vzpostavitve v vsaki deželi mnogo več dela nego ga je bilo v predvojnem času. Sedaj ne gre reducirati delavnik na 8 ur. Ljudstvu treba povedati, da je to reduciranje jeden glavnih vzrokov za podražitev življenjskih potrebščin in za trgovsko krizo. Lenoba in nesposobnost egoizem angleških delavcev imata na vesti podražanje angleškega blaga. Ali mnogo lažje je organizirati velik mednarodni šod s pretvezo, da se bo rešila Rusija, kakor pa angleške delavce spraviti k pameti. Lloyd George se zdi prironeje, da bo izgubil čas v Genovi. Navzlic vsemu temu vabi Lloyd George, ki se dela, kakor da hoče storiti kdo ve kaj posebnega, vse na ples, na mednarodni tango v Genovo z Nemci in boljševiki, in da se mi ne bomo kazali, da hočemo kvariti svečanosti in za to, da se polaskamo Lloyd Georgejevemu samoljublju, se čutimo prisiljene, da se udeležimo te maskerade.

— Čas v Pragi izraža svoje pričanje, da se bo konferenca v Genovi omejila zgolj na gospodarske in finančne probleme in se ne bo dala izkoristiti za politične intrige, kakor se izraža bojazen z marsikateri strani. Opozicija proti Lloyd Georgeovi ideji, da se imajo vse evropske vprašanja rešiti radikalno, narašča povsod, tudi v Angliji. Razlasnitvi situacije bo dobro služilo potovanje min. predsednika dr. Beneša v Pariz in London. Pri tem prihaja v poštev predkonferenca male antante v Beogradu. To dalec Beneševi misli izreden pomen in obeta tamstvo, da se bodo njegovi nazori kot nazori zastopnika male antante v polni meri respektirali.

— »Matin« se bavi z dosedanjimi uspehi dr. Beneša in podčrtava, da je njegovo dosedanje delovanje odstranilo za regeneracijo Srednje Evrope dve nevarnosti: ureditev podomavske federacije in ustvaritev »Srednje Evrope«. Mala antanta, ki je že dokazala, da zna braniti mirovne pogodbe, le po besedah dr. Beneša v resnici hrbenica nove organizacije Srednje Evrope. Po poljsko - češkoslovaškem sporazumu je dogovor med Avstrijo in Češkoslovaško nov dokaz za to. Pogajanja med Prago in Dunajem so za pomirjenje Sr. Evrope storila več nego vsa mednarodna posvetovanja. Interesantna je ugotovitev, da je ona Češkoslovaška, ki je toliko pripomogla k porušitvi habsburške države, bila prva, ki je prinesla Avstriji resnično pomoč. List poudarja realizem dr. Beneša, ki je dosegel regeneracijo potom trgovskih pogodb in dogovorov od države do države.

— »Messaggero« konstatira za Italijo mično okoliščino, da Beneš potuje v Pariz in London, ne čuje pa se nič, da bi prišel tudi v Rim. Benešovo potovanje zasleduje cilj, da bi bila tudi Češkoslovaška in ne samo Poljska prizveta v protinemški garancijski dogovor. Italijansko versailski pogodbi sovražno stališče mora naravno izključiti Benešovo pot v Rim, kajti tudi nedotakljivost Češkoslovaške sloni izključno na versailski pogodbi. Italija ima torej pripisati svoji revizionistični nesposobnosti, ako se mala antanta od nje odvrača in se vedno bolj bliža Franciji.

Neodrešena domovina.

— Izidor Kožila. Simpatičen narodni delavec ob jezikovni meji v zapadnih Brdih nad Krmimom je legel v grob. V nedeljo 12. t. m. so v Biljani pokopali Izidorja Kožila, tamkajšnjega občinskega tajnika. Sušica ga je potrla, ko je štel komaj 40 let. Kožila je tajnikoval pridno občina Biljana in Medana, bil vnet narodniak in vedno naprednega mišljenja. Ustanovil je v Biljani bralno društvo »Lipa«, vodil in vabil biljanski pevski zbor, pod njegovim vodstvom so se začele prirediti dramske predstave, pri katerih je tudi sam sodeloval. Ob izbruhu vojne je bil kot napredniak osumljen velsrbske propagande in bil zato interniran na goriškem gradu in pozneje v preiskovalnem zaporu v Gorici 2½ meseca zaradi veleizda. Ob prvi italijanski okupaciji je bil z drugimi Biljanci vred interniran v južni Italiji in se le šele po prevratu vrnil na svoj dom. Pokojni Kožila, mož priključive zunanosti, je bil zelo agilen v vsem svojem delovanju, odkritosrčen, na odločen v svojih nazorih. Zapadna Brda ga bodo zelo pogrešala. Delal je in trnel za svoj narod, s svojim delovanjem in trpljenjem pa je dosegel uspeha in njegov spomin bo živel in bodrilno učinkoval med zapadnimi Brdci od roda do roda.

— Iz Postojne poročajo, da je bil na dnevnem redu začelo seje občinskega sveta dopis civilnega komisarijata, ki zahteva, da se morajo povsod napraviti novi krajevni napisi in sicer na prvem mestu v italijanskem jeziku. Dopis trdi celo nerazumno, da se napravljajo neki novi napisi v nemškem jeziku. Vsa stvar se je odstopila pravnemu odseku, da jo prouči in poda poročilo kdaj pozneje. Na dnevnem redu je bila tudi ponudba konvencije iz Aidovščine za uvedbo električnega toka iz Hubla v Postojno. Ta zadeva se je odstopila v rešitev mestnemu oskrbniku. Opaža se, da se civilni komisar Cavalli v občinskem zastopu obnaša kakor samoblastni gospodar, ki hoče da se vrši edino le njegova volja. To vzbuja samo po sebi umiven odpor. Postojnski občinski svet zahteva, da naj delžna oblast pošilja k občinskim sejam zastopnika, ki bo razumel slovensko, da se seje ne zavlačujejo in se ne izmubla časa.

— Z Goriškega. Kulturno delovanje se lepo razvija. V Gorici priredi Dramatični krožek slovenske omladine 18. t. m. v Trgovskem domu ljudsko dramo »Razvalina življenja«, pri Sr. Luciji se vršijo 19. t. m. narodna igra »Divji lovec«. V Sežani priredi salonski orkester 19. t. m. koncert z zanimivimi vzponi. Renentabru vprizore 19. t. m. izro »Kakršen gospod tak služar«. V Vošči na Krasi je izvoljen za župana Josip Pirc, posestnik in gostilničar. V Pliskovici je izvoljen za župana dosednji župan Leonold Širca. V Sovodniah pri Gorici je umrl Franc Ročec, občinski komisar in ustanovitelj tamkajšnje hranilnice. Iz Sebeli poročajo, da so pred kratkim potegnili iz Idrice Urha Bevka, katerega so pogrešali od 30. oktobra l. l. — V Kredu pri Kobariču bodo igrali 19. t. m. enodeljanko »Dmoklejev meč« in burko »Trile tička«. Za župana v Kredu je izvoljen Ivan Cencič iz Starega Sela. — O poročanju Krasa se le obširno razpravljalo v seji kmetijskega pododhora posvetovalne komisije. V žalostnem stanju se nahajajo gozdovi, katere je volna tako silno poškodovala in mestoma popolnoma uničila. Vlada se je že pozvala, naj da na razpolago obliubljeno svoto 210.000 lir, in naj se takol vnorabi pol milijona mladik iz drevesnic, ki čakajo, da se presede. Stavi se je poseben predlog, da ima vlada štiti strogo vse obseleče gozdove in ostro izvajati zakon v varstvo gozdov.

— Nezdoda civilnega komisarja Cavallija v Postojni. Z Raketa nam pišejo: V Postojni se mnogo govori o nezdodi, ki se je nedavno tega prigodila civilnemu komisarju v Postojni dr. Faustu Cavalliju. V prepiru z nekim strojevodjem ga je le-ta delansko napadel in oklofital. O vzrokih tega nastopa železniškega strojevodje proti civilnemu komisarju privoedujejo tele podrobnosti: Dotični strojevodja je bil v voliki in si je s svojo hrabrostjo pridobil več odlikovanj. Nedavno tega mu je bilo podeljeno znova visoko odlikovanje, s katerim je baje enolet naslov »cavaliere«. Ta naslov nosi tudi civilni komisar Cavalli. Cavalli bi moral to odlikovanje na svečan način izročiti strojevodji. Dr. Cavalli pa tega ni storil, marveč je red enostavno nosil odlikovanje. Ta se je čutil užaljenega in je red vrnil. Nato ga je pozval v Trst guverner Monconi, da mu navdne vstopke svoje odklonitve Strojvodja mu je stvar pojasnil in dr. Cavalli je dobil ukaz, naj odlikovanje izroči na predstavn način strojevodji. Civilni komisar je na to poklical k sebi strojevodjo, ki se je temu razsiva tudi odzval. V uradu je nato prišlo med obema do ostrega prepiranja in končno je strojevodja s

vzklikom »Tudi jaz sem cavaliere« dal civilnemu komisarju krepko zašutico. O stvari so intervirali tudi karabinjerji, kako pa se je afera končno končala, o tem pa molče viri.

— Predavanje o pomorskem pravu na trgovski visoki šoli »Revoitella« v Trstu. 14. t. m. je pričel na visoki šoli »Revoitella« prof. Brunetti predavati o pomorskem pravu s temo »Pomorska zakonodaja v juljski pokrajini«. Katedra pomorskega prava v Trstu je prva, ki se je ustanovila v Italiji. Brunetti slovi kot izborni jurist. Zato obeta biti predavanje zelo zanimivo.

— 65letnica svoje poroke obhajata 17. t. m. g. Ivan Jurca, lesni trgovec in posestnik, ter njegova soproga Marija v Gorenjah št. 5 pri Postojni. Gosp. Jurca je široko znan po svoji lesni trgovini in kot bivši družabnik Mankočeve trdke v Trstu. Doma na je vzorno kmetoval in si je pridobil mnogo zaslug na kmetiškem polju. Zelo delaven je bil kot ud Kmetijske družbe, kakor je tudi vse svoje življenje deloval v prid svoje občine in v javni blagor svojega naroda. G. Jurca, rojen 1838, se je poročil že z 19. letom, ko je prevzel posestvo, s sosedovo Orhecnovo hčerko. Gospa Jurca je vzorna gospodinja, ki je leno vzgojila svojih šestero otrok in bila povsod pri roki, kjer je bilo treba storiti kaj dobrega. Naj dočakata še 70letnico svoje poroke!

Iz naše kraljevine.

— Zapuščeni in nezakonski otroci na Hrvaškem in v Slavoniji. Zagrebška pokrajinska uprava je poslala ministrstvu za socialno politiko pregled otrok rojenih lani na ozemlju Hrvaške, Slavonije in Medimurja. Na ozemlju zagrebške pokrajinske uprave je 22.586 zapuščenih in nezakonskih otrok obsega spola. Od teh je 16.694, ki jih vzdržujejo roditelji z državno podporo, 3861 pri drugih družinah, 1194 v otroških zavodih, 622 pa v obrti in trgovini.

— Poslovniki za zaščito naše dece. V ministrstvu za socialno politiko so pričeli izdelovati poslovniki na podlagi zakonskega načrta o zaščiti dece in mladine. Poslovniki bo splošnega značaja.

— Nov tednik. 15. t. m. je prišel izhajati v Novem Sadu tednik »Rodoljub« kot nestrankarsko glasilo dobrovoljcev in drugih rodoljubov.

MINISTRSKI SVET.

Dr. Korošec v žiloz.

— Beograd, 18. svečana. (Izv.) Na večerajšnji od 5—8 zvečer trajajoči seji ministrskega sveta je bila ministru notranjih del dr. Voli Marinković poverjena sestava zakona o snreimiu inozemcev v naše državljanstvo. Ta zakon se predloži narodni skupščini.

Dalje je ministrski svet sklenil, da se finančnemu zakonu za l. 1922 pristavi naredba o premeščenju državnih uradnikov. Ta naredba določa da se uradniki more premeščati le dvakrat na leto in sicer v prvi polovici meseca oktobra. Ministrski svet je dalje razpravljao o pogolih prodaje ameriškega fižola, ki ga je svoječasno naročil bivši minister prehrane dr. Korošec. Sklenjeno je, da se da ta fižol, ki ga je še več vagonov, kemično preiskati in potem prodati za vsako ceno.

SVEČAN SPREJEM DIPLOMATIČNEGA ZBORA.

— Beograd, 18. svečana. (Izv.) Danes ob 10. dopoldne sprejme Nj. Vel. kralj Aleksander I. v svečani nastopni avdienci vse sedaj na dvoru akreditirane poslanike. Izročili mu bodo kot kralju akreditivna pisma. Poslaniki bodo sprejeti po sledečem vrstnem redu: Češkoslovaški g. Kallina, angleški mister Young, belgijski, italijanski grof Manzoni, francoski g. Simons in španski. Za sprejem ni določeno nikak poseben dvorni ceremonijel. Poslanike vodi šef političnega oddelka notranjega ministrstva do dvora, kjer jih sprejme maršal dvora polkovnik Damjanovič ter jih popelje v kraljevo sprejemno dvorano. Ker poslanik Nemčije von Keller še ni predložil akreditivnih pism, bo ta poslanik sprejet od kralja še le po povratku iz Bukarešte.

NAMESTNIKI V VLADI ZA ČASA PAŠIČEVE ODSOTNOSTI.

— Beograd, 18. svečana. (Izv.) Ker odpotuje v nedeljo 19. t. m. zvečer ministrski predsednik Nikola Pašić in zunanji minister dr. Momčilo Ninčić v Bukarešto, nadomestuje prvega minister za izenačeneje zakonov Marko Trifković in drugega minister notranjih del dr. Voja Marinković.

PRIHOD ORŠKEGA PRISTOLO NASLEDNIKA V BEOGRAD.

— Beograd, 18. svečana. (Izv.) Včeraj ob 12.40 se je z dvornim vlakom iz Solina prišel v Beograd grški prestolonaslednik Jurij s svojo

soprono Jeleno. Visoka gosta je na kolodvoru v imenu Nj. Vel. kralja pozdravil kraljevi prvi adjutant general Hadžić in ju povabil na kraljevo obed. Z avtomobilom sta se visoka gosta odpeljala v kraljevi konak, kjer ju je stopnišču sprejel Nj. Vel. kralj Aleksander I. in ju iskreno prijateljsko rokoval. V dvorcu sta se gosta

Gospodarske vesel.

Postenemu delu — posteno plačilo!

Zadnjih smo z vsem pogumom in v odkritosrčnem pripravljenju napizali okrogno stavo bodrilo, da nam je Jugoslovenom treba navdušenega in neumornega dela. Je pač v resnici prava in pravila beseda bodrilo, ker si pač ne smemo in si tudi nečemo prikrivati, da v sedanjih časih bolj nego kdaj prej marsikomu pešajo moči. Paša pogum in doslej trdna volja. In marsikomu, ki je doslej trdno kakor skala stal in se neustrašeno boril z življenjskimi bolečinami in praj nezmamimi težavami, konci dandanes skrb polna glava v briki žalosti in obupnem premišljevanju...

Marsikomu, pravimo, se je dandanes boriti za britiki, a vendar posteni obetane, za svoje posteno štiti ali ne bitiki. In teh marsikaterih preganjanec nepravilne usoda pač največ, govo pa zelo veliko najdemo in našli smo v vrstah naših postrvovalnih uradnikov, vseh in vsake vrste, vendar s tem poudarkom in s tem razlokom, da v tem dandanes tako zelo nerodno vpražanju brez nimanjega dvoma odločno pristojna žalibog žalostna vrednost — državnemu oziroma javnemu uradništvu!

In vendar je vse to naša uradništvo — z malimi izjemami, ki se jim pač nikler na celom svetu ne more izogniti, vistiko in temeljito izobrazeno, marljivo, navdušeno, svojih težavnih naloz v mladi naši državi svasto si v polni in vsaki meri. Ni nam namen napisati danes tem našim došernim delavcem nepotrebnega panegirika, nepotrebnega radi tega, ker je sadba o delovanju naših vzelednih uradnikov — in naj pripadajo katerikoli stienki — jednopolna in izvirna iz najlepšega studenca — zavedno hvaležnosti.

Resnica je in ostanje, da je leta hvaležnost leno, najlajša plačilo. Toda s tem plačilom dandanes naš uradnik ne more — niti živeti niti umreti. In tudi doklade neizrazljene vrste in klasiifikacije ga ne rešijo v tem bridkem, neumilnem položaju. »Nanrej ne vem, nazaj ne smem, si pač vsak naš uradnik — poštenjak misli in tolaži, ker vendar — recimo — viši ali pa tudi le srednji dostojanstvenik v svojih izvenurednih ali prostih mu ostalih urah ne more iti kdat sneg po ljubljanskih, s to belo odejo dobro založenih cestah ali na jedrno ali drugemu vajemu — zabogatenju — prenašati iz banke v banko njegove vojne zaklade. V večjih mestih, v Nem. Avstriji itd. se menda gode taki čudeži ali pa ne, ne deži, ker so pač vse razmere splošno padle pod — predvojno mibo. Toda teh nemških ali avstrijskih razmer in posledic nam ni mar in se zanje — vsaj dandanes — tudi brigati ne moremo in tudi — ne čemo!

Nasprotno pa naša slovenska javnost — in tu nam pač ni treba prav nikakih diferenciacij po strankah, političnih prepravicah, zahteva od v to političnih faktorjev v različnih ministrstvih in v našem kolikor toliko modernem socialnopolitično navdahnjenem parlamentu, da se vvrnanje decentnosti in krajnje potrebe glede uradniških plač uredi času in razmeram primerno. Kolikor nam je znano, ne manjka za ta naš najnujnejši problem že davno več povsem pravilno, ker začasno elastično izdelanih načrtov. Elastično ali kongruentno, socialno pravilno se mora rešiti čimprej ta moderno zahtevati stroji uradniških plač. Potem pač ne pridemo več v alične položaje kakor dandanes, ko nam vsak hip stoni nasproti ta ali oni notorično izvrstni uradnik in po kratkih uvodnih besedah začne bolj srdito nego milo pripovedovati, da ima njegov sluga v uradu skoro enako, če ne višjo plačo kakor on, ki je ovel med akti. In komaj se prvega le malce potolaži, da je odšel z nekam vselejšim obrazom, če tudi nič kaj posebno prepričan o zanesljivosti svojih pristranih besed, že pride drugi, ki ti s že naravnost revolucionarnim naglasom začne vendarjati, da je njegov komaj dvajsetletni nečak vstopil v to in ono banko in tam bori in napiši toliko sto kron več redne mesečne plače nego on, državni in če hočete — visoki uradnik, ki ima več nego 22 službenih let, torej že več službe nego njegov boljji plačani nečak starosti in let. In tako se ti paradoskoni ponavljajo skoro za vsakim ogolom v vseh najrazličnejših varijantah, katerih vkljub vsej logiki in življenjski močrosti pač ni mogoče zavrniti in zavračati!

Čudno se nam dozdeva pri vseh teh razmerah edino le to, da manjka na naših najvišjih mestih prepotrebna preudarnost, prepotrebno razumevanje splošnega obsega položaja in — pa posebnega položaja našega več ali manj edinega na svojo plačo navezene ga uradništva. Pri vsej naši blagohotnosti se ne moremo odtegniti neprijetnemu vtiču, da se naš — recimo na vs glas — finančni minister — in le on je odgovoren za današnji sistem — postavlja preveč na nevedno stališče »barantanc«, kjer mora in mora izginiti svoj ko moreče vasko, če tudi v drugih smerah ali na druge naslove upravičeno ingovarjanje in prav je

imel neki poredneš — uradnik, ki je dejal, da je našo uradništvo v resnici postvovalno in patriotično, ker se pri njem, na njem in njegovih plačah hodo prihraniti vsa tisto, kar se je drugod, na mareikakšnih koncih in krajih zmetalo in kar se še vseh zmeče — skozi okno! S temi operacijami pa se vendar ne more, zlasti ne v prečasnih pokrajinah, urediti nujnega toka nevarnih časov. Mogoče se misli pri nas, da so utegne in posreči vendarle enemu ali drugemu, pobiti ali ubiti splošno se razpalo dragino. In sicer s tem, da se na svoj mesečni deputat navezanemu uradništvu z znanimi naslovi različnih regulacij več odmakne nego primakne, med tem ko se naj pusti še dalje razsajati nepremakljivo pošast naravnost bemače, v tolikih točkah neopracilene, ker umetno za »žepni« pribesni in blagorečno lačnih pojedincev povzročena in vzdrževane draginske kuge! Mogoče, pravimo, da se misli na ta »scelus vitiosus«, ki nam ga je dandanes obzati v pričobnih razmerah, kjer nobena cena sloh nima svojega gospodarja, ker manjka poštenosti, razsodnosti in — usmiljenosti v človeškem življenju in kontaktu vobče. Toda naj se posledice nove socialne in materialne diferenciacije v povojnih časih in njihovih grozolah za sedanjih čas prvega odhoda od vojne še tola hude in na videz, za hip nepremakljive, ene je in ostane potrebno za vsakega gospodarja in tako tudi za našo mlado in čez vse drasti nam državo, da skrb za pravilnost, za gotovo vedno ne lahko izvedljiv princip idealne ali pa vsaj dejanske pravilnosti! Doktor obdrži in obvarje državljani in zlasti uradniki svoj eveti obetek v srcu in prepričanju, da ga pravilna država štiti in hoče ga za vsako ceno obvarovati pred hudim, vedno hujšim pritiskom in brutalnim izkoriščanjem drugih za blagor države gotovo ne tako vnetih pa tudi sploh ali vsaj toliko ne delavnih, delujočih in skrbnih elementov in sodržavljancev, dokler, pravimo, ta št in občutek ne mima in izgine, dotlej ostane našo po večini vzorno uradništvo na svojem mestu trdno in neomajno. In tudi »prekleška vrata« vseh mogočih korupcij in protekcij niso in ga ne bo premagala! To je naš visoki jnost! Radi tega pa je tudi vse in vesoljne države in vseh nas iskrenih državljancev in Jugoslovenov najiskrenejša želja, da se vse zahteva, kakor jih je dne 3. februarja l. l. postavilo v svojo resolucijo naše uradništvo v Novem mestu in kakor jih v več ali manj pravi meri in podobi, uveljavlja z vso »nasluženostjo« svoje naše slovensko uradništvo, urboštevajo z vso reobno ter se jim ugodi z vso hitrostjo, ker pač tudi š dandanes dvakrat da, kdor hitro da.

— z Brezobrestna državna posojila za obrtnike in industrijale. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja, da ji je sporočilo ministstvo trgovine in industrije, da mu je ministristvo za kmetištvo in vodo dalo od čistega dobička državne razredne loterije svoto 352.095,01 dinarjev na razpolago. Ministrstvo trgovine in industrije želi z večjim delom te svote pomoči obrtništvu in industriji s tem, da na pet let da posojila brez obresti, v roku petih let pa se ima posojilo vrniti. Prvenstveno pravico do tega posojila imajo 1) oni, ki jim je potrebno nabaviti kakšne moderne stroje in strojno orodje za svoje obrate in 2) oni, ki uvedlo nov način dela, ki so ugledni moistri ali ki uvedejo nov obrt ali industrijo, ki doslej še ni obstojala. Rok za prilavo za posojilo se postavlja do 15. marca t. l.

— g Izvoz konj. Iz Beograda poročajo, da je vlada dovolila izvoz 12.000 lahkih konj.

— g Jugoslovenska trgovska mornarica. Na podlagi statističnih podatkov ima naša trgovska mornarica skupno 808 ladij, od katerih je 666 jaderne z 11.000 tonami in 142 parnikov s 128.000 tonami. 113 parnikov je za male kabotaze, 29 pa za veliko plovitbo.

— g Dobava asbesta. Ravnatelstvo državnih železnic v Sarajevu razpisuje dobavo asbesta v ploščah in vrvicah. Pismene ponudbe le vložiti najkasneje do 1. marca t. l. do 10. ure popoldne pri imenovanem ravnatelstvu. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Za direktni tovarni promet med Jugoslavijo in Bavarsko. Iz Beograda poročajo, da je bavarska vlada zaprosila v Beogradu vzpostavitev direktnega tovarnega prometa.

— g Dobava jeklenega materiala. Ravnatelstvo državnih železnic v Subotici razpisuje za dan 21. marca t. l. pismeno ofertalno licitacijo glede dobave raznega jeklenega ma-

terijala. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

—g Hugo Stinnes v Italiji. Iz Rima poročajo, da je Stinnesova italijanska denarna skupina kupila parobrodno družbo »Siculo - Americana« v Napolju.

—g Dobava vrvarškega blaga. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 29. marca t. l. pismeno ofertalno licitacijo glede dobave vrvarških izdelkov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

—g Dobava električnega materiala. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 15. marca t. l. pismeno ofertalno licitacijo glede dobave raznega materiala za električno inštalacijo. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

—g Dobava lesnega oglja. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 27. marca t. l. pismeno ofertalno licitacijo glede dobave 60.000 kg lesnega oglja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— Zagrebački zbor. V Zagrebu se bo, kakor znano, letos spomladi vršil veliki sejem pod imenom »Zagrebački zbor« in sicer od 8. do 15. junija, ne 3. marca, kakor je bilo pomotoma navedeno. Na velikem sejmu morejo razstaviti vse stroje inštalacije, obrta in agrarnega proizvodstva, kakor tudi veletrgovina. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani je bilo poslano večje število slikovnih, nanašajočih se na zbor (»Red vselejma«, obsegaščo pogoj za pripust razstavljalcev, iznos najemnine itd. in »upitni arak« za razstavljalce, ki so interesantom v zbornični pisarni na razpolago.

—g Ljubljanski trg. Ljubljanski trg paralelni s drugimi mesti se nahaja v stanju skokoma rastoče druginje. Prva naredba centralne vlade o nobitjanju druginje za ustanovitvi občinskih razsodišč je povzročila bojkot domačih trgov in še obširnejšo orieniacijo trgovcev na tujih tržiščih. Druga naredba centralne vlade o pobitjanju druginje pa v dlijametralnem nasprotju s prvo onemogoča vsako predpisovanje cen ter dovoljuje trgovcem 25% dobička brez razlike blaga. Ta naredba, prevedena v prakso dovoljuje sledeče: mesar sme zaslužiti pri enem volu tri do pet tisoč kron, pri enem vagonu moke se sme zaslužiti nad 60.000 K, pri enem jajcu 2 K, pri litru mleka 2.50 K, pri 1 kg masla 40 K itd. V praksi je torej ta 25% odmera dobička nemogoča in je tudi nihče ne zahteva, izvzemši par redkih izjem, kot n. pr. pri sadju vsled stalnega segnitja večjih količin blaga. Zadnja naredba centralne vlade pomenja v praksi popolnoma svobodno določanje cen in omogoča največjo zlorabo ker ne bo nikomur težko dokazati, da ni več zaslužil kot 25%. Vsako kaznovanje zlorabe je v praksi po tej naredbi izključeno. Ako ostane ta naredba v veljavi, je vsak učinkovit udar na razvoj cen domačih tržišč nemogoč. Takoj prve dni veljavnosti te naredbe so se cene večini predmetov močno dvignile in kažejo silno tendenco naraščanja. Težke posledice so neizogibne. Današnje cene najvažnejših predmetov so sledeče: Goveje meso I. vrste 44 K, na trgu večnoma 36 in 40 K ter 26 do 32 K. Kvaliteta govejega mesa je slaba in se moralo označiti cene z oznako na slabo kvaliteto kot izredno visoke. Telatna 40 K, zahtevajo se na tudi že cene 44 in 48 K. Svinjina 60 K kg, hrbet brez pravega celo 70 K, Slanična mesnana 76 K, riba in sal 86 K, mast 88 do 94 K, šunka 100 K, prekajeno meso 80 do 90 K, prekajena glava 34 do 40 K, kokoš 90 do 100 K, raca 100 K. Rib vsled mraza ni bilo mogoče dobiti. Mleko 10 K, surovo maslo 140 K, čajno 180 K. Sadje: jabolka 32 K I. vrste, II. vrste 28 K, III. vrste 20 K, ena oranža 2 do 6 K po velikosti, mandarine 3 do 5 K, limone 2 do 3 K. Moka št. 0 25 K, najslabša krušna moka 20 K, jekrenj 21 K, otrobi 9 K, koruzna moka 17 K, ajdova moka 26 K, fižol ribničan 15.50 K, preneličar 16.50 K, leča 39 K, lušen grah 25 K. Za kruh se zahtevajo zopet višje cene vsled podražitve moke. Cene zelenjavi so gorostane; v prvi vrsti ker ni blaga: kg glavate solate 120 K, endivija 120 K, motovilca 140 K, radiča 100 K, ena porcelja solate same stane torej najmanj 5 K, pozna zelja 14 K, kislega zelja 14 K, ohrovtja 16 K, krompirja 7 K, čebule 36 K, repe 6 K, rdeče pese 60 K.

—g Industrijska banka v Petrogradu. »Nowy Mir« poroča, da se ustanovi v Petrogradu posebna industrijska banka v svrhu finansiranja državne veleindustrije. Z njo je v zvezi nadalnje delovanje petrogradske industrije. Letos hoče država v Petrogradu samo 96 obratov preskrbeti z živili in sirovinami, drugih 100 državnih podjetij prepusti samoposkrbi. Produktijski program za obrate v Petrogradu dosega svoto 61 milijonov rubliev. Pred kratkim se je otvorila v Moskvi za vsa Rusija industrijska državna banka, ki pa ne uspeva s svojim delovanjem.

Zdravstvo.

Kaj nam je treba vedeti o influenci (španski hrip)?

Na našo prošnjo dobili smo od zdravniške strani o vladajoči epidemiji, ki je zahtevala že mnogo žrti, naslednje pojasnilo:

Ko se je leta 1918 od španila sam z veliko brzino razširila po Evropi nalezljiva, z vročino nastopajoča bolezen, ki je povzročila težke komplikacije in zahtevala obilo žrti, se je splošna splošno mislilo, da gre za novo epidemijo. Ker se je ta najprej pojavila v Španiji in južni Franciji, nadeli so ji ime »španška hripa«. Bakteriologi so bili pridni na delu in so kmalu dognali, da je bolezen povsem identična z influenco, katere zadnje veliko epidemijo smo doživeli v letih 1889/90. Obenem so dognali sanitarno dejstvo, da influenza neizmerno pridobi na virulenosti, to je na svoji kisljivosti in učinkovitosti, ako se na svojem pohodu loti narodov, ki s njo še desetletja niso bili v dotiki in ki so zaradi tega posebno dovzetni. To velja v prvi vrsti za stanovalece vročih in suhih pokrajin, kjer očitno niso dani klimatski pogoji, da bi se mogli badičiti influence trajno razmnoževati. In tako so bili leta 1918. žrti na francoski fronti, ki so zanetili opasno epidemijo. Sedaj nam je tudi razumljivo, kakaj nastopa influenza s posebno vilo v posameznih epidemijah, ki se hitro širijo, dočim jo je v šahih preeladka komaj čutili. Prva velika epidemija, o kateri imamo zanesljive vesti, je bila leta 1510. Potem se sledilo hude epidemije v letih 1680, 1800, 1830, 1847 in 1889/90.

Bolezen, ki jo imamo pred seboj in ki od leta 1918. sem že ni ponehala, temveč se v neugodnem letnem času še vedno ponavlja, je torej influenza. To skopi nekaj let trajajoče ponovne vplamtenje influence za časa vremenskih nepravilnosti, ki se smemo od prajšnje epidemije sem. Proučevanje pa je bolezen po R. Pfeifferju odkriti bacil influence, o katerem nam je znano, da se posebno rad druži z drugimi bakterijami, tako s diplo, strepto, pneumo. Reki itd. Sicer si imamo razlagati tako, da bacil influence šlovesko telo v toliko oslabi in oskuduje, da nepravilno njegove organe dovzeta za druge infekcije. In baš te takozvane mešane infekcije so one, ki ponavadi prouzročajo teške komplikacije, kakor pljučnico, vnetja potoke, itd.

Dispozicija za influenco je splošna. Bolezen se prenema od človeka na človeka in sicer potoma takozvane okužbe po kapljicah, po kateri se širijo tudi ošpice, tuberkuloza in nekatere druge bolezni. Človek razpršuje namreč pri kašljanju, kihanju in glasnem govorjenju najmanjši sluzne kapljice. Ponavadi si tega nismo v svesti. Ako pa držimo pri glasnem govorjenju zrcalo pred se, bomo kmalu opazili, da se pokrije s kapljicami. V teh kapljicah so najhujše bacili. Ker je pa za časa influence vse polno ljudi, ki so le na lahke obolenje in ki hodijo za svojim poklicem, je razumljivo, da pridemo s takimi ljudmi povsod v dotiko, po trgovinah, uradih, v tremejavah itd. Vse to se influence ne moremo ubraniti in ga ni sredstva, ki bi nas zanesljivo varovalo. Kvečjemu moremo nasvetovati, naj se starih in bolnih ljudi ne pušča v bližino za influence obolenih in da se v zavodih, v katerih stanuje veliko ljudi, kakor v vojašnicah, dijaških domovih itd., hitro internira vsak bolnik. Pač pa je priporočljivo, da za časa epidemije redno ispiramo usta in grlo s karkoli razkuževalno raztopino, na pr. z vodikovim dvokisom. Ker vstopajo bacili preko zgornjih sopil, je mogoče, da to varovalno sredstvo prepreči marsikako infekcijo.

Akoraž vemo že o zadnje velike epidemije sem, da se influence lahko loti prav vsakega šloveskega organizma, spominjamo naj na pr. le na pogosta vnetja oči, ušes itd., so se vsled natenesnega opazovanja vendar posebno izkristalizirale tri različne oblike. Prva in najpogostejša je influenza s opil, ki se pričenja s nahodom, katorem sapnika in bronhij, ki pa tudi lahko privede do pljučnice, vnetja potoke, brnice itd. Druga je trebušna ali gastrointestinalna influenza, pri kateri začne bolnik bljuvati, dobi kolike, drisko, krvavenje in drvevsa itd. Tretja in najnevarnejša je mešganska influenza, pri kateri se pojavijo težka motenja srednjega živčevja (Encephalitis). Tudi takozvana spalna bolezen (Encephalitis lethargica) se čisto pojavlja obnem s influence, se prav je skoro gotovo prouzročila poseben bacil (Diplostreptococcus pleomorphus Wiener). K sreči sta sadnjedveljemvznajni težki obliki sorazmerno redki, tako tudi pri sedanjih epidemijah.

Proti influenci nimamo še nobenega specifičnega zdravila. Vse to se nastopamo proti njej s prisanimi simptomatskimi sredstvi, kakor se nam obnesejo tudi proti drugim boleznim, na pr. proti bronhijalnim katarom, pljučnici itd. Vsekakor, ki oboli za influenco, moramo torej le nasvetovati, da naj bo skrajno previden, da naj ostane doma in leže v postelji. Kakor hitro pa se pojavi katerikoli vznemirljivi znak, na pr. višja vročina, bodljaji v prsih itd., naj takoj pokliče zdravnika. Posebno je svariti pred tem, da bi se bolnik, ki je navidezno okreval, podal na delo. Le prečesto opašmo služajo, pri katerih traja lahka vročina le nekaj dni. Bolnik misli, da je vse pri kraju in gre zopet za poklicem. Kar naenkrat ga hudo strme mrzlica, vročina gre hitro sopot kvilju in po

2-3 dneh je konstatirani pljučnico, ako ne že kako težjo komplikacijo (mešana infekcija). Zaradi tega je resno nasvetovati, da naj vsak, ki je okrevaj za influenco, ostane — ko se že čuti čisto zdravega — še tri dni doma, preden se sopot izpostavi naporu in vremenskim nepravilnostim.

Slednjš je par besedi o alkoholu, ki je, ne vam zakaj in kako, med običnostim naslovel kot nekako varovalno in zdravilno sredstvo proti influenci. Človek se neke spominja z neke poemi »Tralala, tralala, Schnaps ist gut für Cholera«, ki priporoča alkohol tudi proti koleri. Pred nemišar ni za časa in ob izbruhu influence bolj svariti, kakor pred nepremišljenim uživanjem alkohola. Zdravniki vemo, da oslabi in omrtvi influenza takozvane vazomotorne žilce, to je žilce, ki urejajo krvni obtok, da prouzroča vsled tega zastajanje krvi po organih, celó krvavitve, s čemer ustvarja najboljše podlago za mešane infekcije z njih težkimi posledicami. O alkoholu pa nam je znano, da je tudi vazomotorni strup. Izbijal bi torej klin s klinom, kdor bi proti influenci užival alkohol. S tem si le škoduje in pospešuje razne težke komplikacije. Gotovo je alkohol tudi zdravilo, ki nam na pr. dobro služi pri srčnih slabostih, ki nastopajo pri influenci, posebno pri pljučnici, toda kot tak sodi le zdravniku v roko.

Dvojko ima vsak drugi, tretji...

III. Klasifikacija ob šlepih prvega semestra tokečega šolskega leta je pokazal, da so se dosegli že dosti povoljni uspehi na učiteljskih, na tehniških sredstvi šoli ter na trgovski akademiji. Naj nepovoljni pa na humanističnih in realnih gimnazijah ter na realkah. Mladina, ki študira na prvonačelnih srednjih šolah, je že odraslejša in je bila elementarno izobrazbo prejela že v predvojni dobi, torej v normalnem obsegu; od dijaštva, ki vodi v drugonavedene zavode, pa so isto ugodnost imeli samo sedanjim učencem višjih razredov, dočim so vsi ostali svoje nauke začeli v vojni dobi. To se pravi, v časih tolike razdrapanosti, da bodo nje posledice po mojih predurkih vse do leta 1930. Študijsko in srednjošolski profesorji in javnost, v kateri naj doraščajoča mladina ob svojem času jame opravljati poklicne funkcije. Po ljudskih šolah se bodo študijske prilike na boljše preokrenile seveda že nekaj prej. — Dočim je na prvonavedenih zavodih doseglo ugodne učne uspehe razveseljuje velika številca dijakov, je iz drugonavedenih šol po eden ali tudi kar po več nezadostnih redov odnesel do malega vsak tretji. In premnogih celo vsak drugi dijak. — Od kod ta razlika? Na eno činjenico sem že opozoril, druge je niti v značnu obsehu napačnosti si šolskih skupin: tem vieda konkretna realnost in praktičen duh, tuja je treba predvsem daru za abstraktno teorijo. Da se izognem nadrobnemu paralelizovanju in se razlika v bistvu lahko sledi, naj označim srednje šole z deficitom, ki jo je sturmalični znanj modrosloves in pedagog W. Jerusalem: 1. Srednja šola stoji v sredi med ljudsko in visoko šolo. — 2. Nje naloga je, svoje gozence vzgajati k duševni samostojnosti in pravstveni odgovornosti ter jih pripravljati tako za visokošolski študij kakor za praktično življenje. — 3. To nalogo je razreševati s posredovanjem splošne izobrazbe, ki jo stvarjajo znanstveni, estetski, socialno-naravstveni, versni in modroslovesni nauki. — 4. Znanstvena izobrazba se dosega z združenim matematično-prirodnoznanstvenim in jezikovnim šolanjem. — Če tedaj mladina dandanašnji na gimnazijah in realkah, torej na šolah, ki jim je ustroj bolj znanstven nego praktični, slabše uspeva nego po drugih, ali menite, da je s tem že dokazana nje slabša nadarjenost za teoretično študije sploh? — Ne reče tega, zakaj da bi bila taka kritična bresedanja, o tem priča neoporečno vsa zgodovina našega ne malostevilnega razumnitstva. Tudi trditev, da je svet današnjih dni ves materijalističen in ima zmisel samo za to, kar je konkretno in realno, se na sedaj naše srednje šole pohaščajo mladino še ne da prav aplicirati. Od kod torej tako nepovoljni učni uspehi?

Evo jih, poglavitne vzroke neuspeva naša srednješolska mladina! Da se mi tverina praveč ne razvleče, zapisem izmedke brez obširnejšega komentarja. Činjenice, ki bi mladinski študij pospeševala, dandanes ni, ovir pa je vse polno. Dijaki, katerih roditelji niso dobičkarji naših dni, torej njih velika večina, žive v skrajno nepovoljnih socialnih razmerah. Nalogo naj dela in učni naj se lačen in premražen. Nima ne tople obleke ne dobre obutve. Doma kurijo le malo, ker je kurivo dragoceno, luč zaradi druginje svetle ne sme dolgo goriti. Kdaj naj se torej pripravi za šolo in kje? — Ponosko se jih zaradi stanovanjske mikrije na tesnem gaste cela kopa, staro in mlado. Ni miru, pa naj se fant uči? Prej je kmot sina, če je bil nadarjen, del v mestu kam na stanovanje, da se mu izšola, zdaj ga ne more, ker ni talena dobiti stanovanja in pa ker ogromnih, tisočake znašajočih stroškov za tako šolanje ne smora. Zato je sinovo šolanje uredu tako, da mu fant stanuje doma, pa se dan na dan s vlakom vozi v mesto in spat domov. Ali takih kmotov je malo, saj imajo vsaki železnice v bližini. In to je za šolo velika škoda, zakaj kmetski fantje se bili od nekod najbolj dijak. Kar se dandanes sleherni dan vozi v mesto in domov, so domalega sami železničarski sinovi. Vozijo se v Ljubljano in Kamnika, Škofjo Loko, Logatec, Vrhniko. Zadanega mesta in vmesnih postaj, pa se jim pozna, da posejajo šole bolj zato, ker ima oče voznika ugodnosti nego zaradi nadarjenosti. Pozimi so hudi reveži. Ker jim gre toliko časa v izrubo za samo potovanje, kdaj naj se zadostno pripravijo? Slabo uspevalo izpitajo s svojim slabim zglede, ki ostane učence. — Sinovi dobičkarjev se za razred nevarni bacilonoši. Ni jim izlepa ugnati in uče se samo kadar se jim slubi. Kakor njih roditeljem, tako je nim samim malo mar, ali v šoli uspevajo ali ne, in v ruku vsega zastuplja okolico še njih posebna mentaliteta. Da bi jih Bog ne bil dal, kaj bi bilo bolje! — Sploh je po srednjih šolah vse preveč takega dijaštva, ki je zgolj za naspote in bi drugje vse bolje uspevalo. Razredi so prenapolnjeni, zaradi prevelikega števila učencev je individualna vzgoja izključena. Zaledavke je treba brez usmiljenja iztrebiti, sicer oveno že hrošča zelenja. Med nje spadajo tudi

njem alkohola. Zdravniki vemo, da oslabi in omrtvi influenza takozvane vazomotorne žilce, to je žilce, ki urejajo krvni obtok, da prouzroča vsled tega zastajanje krvi po organih, celó krvavitve, s čemer ustvarja najboljše podlago za mešane infekcije z njih težkimi posledicami. O alkoholu pa nam je znano, da je tudi vazomotorni strup. Izbijal bi torej klin s klinom, kdor bi proti influenci užival alkohol. S tem si le škoduje in pospešuje razne težke komplikacije. Gotovo je alkohol tudi zdravilo, ki nam na pr. dobro služi pri srčnih slabostih, ki nastopajo pri influenci, posebno pri pljučnici, toda kot tak sodi le zdravniku v roko.

IV. očitni lomili. Ni jih ni malo. Na našem zavodu se je zanimaren razred z že bolj odraslimi dijaki izpovedal, da se skozi dve konferenci dobi ni kratko ni malo niso učili, meneč, da bo šlo tudi tako. Da je nepovoljnih učnih uspehov mnogokdaj kriva malobrižna neprizadostnost dijakov je gotovo; ni pa dvomit, da zadeva v vsakem takim primeru velik del krivde tudi roditelje, oziroma njih namestnike. Dokler je imel denar še svoje veljavo in so morali roditelji za dijaka, ki zahtevam ni ustrežal, plačati šolnino v tedaj prav občutnem zasku, je bila šola dana možnost, na roditelje, če jih drugače ni mogla pripraviti do tega, da se za dijaka in njegovo uspevanje pobrigajo, pritisnili vsaj s tem orojem. Ko bi bilo dandanes roditeljem plačati za negodeta po dvatisoč kron (kar bi po sedanjim denarnim veljavni odgovarjalo znesku predvojnih 40 kron — tedanji šolnini —), bi jim bilo presneto mar, ali jim bo fante uspelo ali ne! Toda šolnina je odpravljena in roditelji se prav malobrižni izjemami in ni ni v šolo, tudi če jim stnek v svojih pisankah kar po vsaki prilaša same dvojke domov in morajo s svojerodnim podpisom potrditi, da so svedocho o zopetnem pismenem neuspehu vzeli na oznanje; ni jih, čeprav jih na to njihovo dolžnost opominj s napol uradnim pismom in akoravno se jim je že nečesto, med drugim tudi na javnem shodu in po dnevnih povedalo, da je sporazum med njimi in učitelji nujno potreben, zlasti v sedanjih časih, ko so se študijske prilike tako zelo poslabšale in sprčo prenapolnjenosti razredov ni izključeno, da učitelj dijakla povsem napačno presoja, ker ga ne uzevno do dobra prepaznja iz lastnega opazovanja. Tako sem n. pr. šele tik pred koncem tečaja doznal, da eden mojih starejših učencev zato tako slabo uspeva, ker zaradi sicer neopazne bolezni celo noči ni spi in se sprčo skoro trajnega glavobola ne more redno učiti.

(Zvršetek prihodnjič.)

Zveza kulturnih društev.

Ve dni se je vršil občni zbor »Zveze kulturnih društev« in bilo je — kakor po navadi: prišlo je poleg odborikov je nekaj ljudi, ki se brigajo za tkz. ljudsko prosveto in mariborski zastopnik je spraševal: kje je slovenska inteligenca? — O tem vprašanju se je pisalo že pred par meseci v »Slov. Narod«, kjer je šlankar ključ slovenske inteligence na delo, da izpolni svojo dolžnost, ki jo ima do naroda. Zato ne bomo ponavljali ohi misli, ki jih je bil treba javno povedati. Resnica je, da tudi pred vojno ni bila slovenska inteligenca v najboljnjih razmerah, a delala je tu in tam po možnosti v društvih z igrati, predavanji itd., po vojni pa bi bilo treba to delo podvoliti. Naša inteligenca je sedaj svobodna in se ji ni treba bati »navzgor«, če dela med narodom. Izgovor, da je inteligenca sedaj v slabšem gnetnem stanju, ne drži, ker prosvetno delo ni ne stane in mu je treba posvetiti le malo časa, ki ga navadno zapravljamo na drug način, z denarjem vred. Da je dolžnost inteligence delati na prosvetnem polju med narodom, tega menda ni treba dokazovati, saj je edino v tem delu mogoč napredek narodov in slovetstva. Mi vsi želimo narodu zdravega napredka in ker smo izšli iz njega, mu moramo služiti s svojimi duševnimi silami. Marsikje vzdihujejo napredniki nad uspehi nasprotnih strank, pa ne pomislijo, da so to uspehi dela in agitnosti. Poldi in tudi ti tako storil ljudstvo si želi zdrave duševne hrane in prijetne zabave. Dajte mu jo. Pa ne samo s plesom, pijačo in krokanjem — daj je del tega — Bogu bodi poteženo — tu in tam muen pridelek — ampak s primernimi prireditvami, s predavanji, igrati, deklamacijami, spominskimi večeri itd. Pogosto tudi mal skromen program razveseli ljudi, ki nimajo ničesar. Saj je dovolj, če en večer posvetimo kakemu našemu pisatelju, pesniku ali bojevniku za svobodo in štimo par odstavkov ali pesmi iz njegovih knjig. Saj ima Jugoslavija mnogo velikih moč v preteklosti in sedanjosti, ki jih narod še ne pozna. Ima pa jih tudi obširni slovenski svet in naša zgodovina? Ali jo poznamo? In svetovna vojna? Osvobodjenje? Ali smo podali že vse to narodu v pravi luči. So pa tudi strokovne stvari gospodarskega, pravnega, trgovskega značaja, ki jih je treba voditi vsakemu državljanu. Ljudski bi o vsem tem ne predavali? In igre! Ljudsko gledališče! Kako so ljudje zadovoljni, če se jim kaj priredi. Pa magari z otroki. Iz malega raste veliko. Iz priprostih enodelank se preide počasi preko burk do zdrave ljudske igre. Kdo se ne spominja na Erjavčovo »Besedo na kraški zemlji«. Tam je toliko lepega! Saj ljudje radi podpirajo dobro stvar, treba je le — dolati. In tu ima inteligenca svojo le — dolžnost. Mnogo se govori in piše o po — dolžnosti, o podvajanosti in o slabih razmerah. Ali mislite, da bomo vse to kdaj premagali s čim drugim kakor z delom in

prosveto? In naša narodna vzgoja: v zdravem, državnem, jugoslovenskem smislu? Ali bo kdaj mogoče brez prosvetnega dela, ki naj dviga srca za one velike misli, za katere so se borili naši največji možje? Torej dela je dovolj! Kje so pa delavci — recimo kulturni delavci?

Toda hotel sem pisati o občnem zboru »Zveze kulturnih društev«. Tam teh kulturnih delavcev ni bilo. Pa danes je vsak iz nas tako preobložen z delom, da ima komaj čas misliti na take občne zore, zato podajamo tu poročilo v nadi, da bodo delavci prišli za njim — na delo.

Predsednik ravn. Jug je otvoril občni zbor in je po običajnem pozdravu dal besedo tajniku prof. Pavliču, ki je podal izbrano poročilo o delovanju »Zveze«. Podobna »Zveza« se je ustanovila že pred vojno na Stajerskem in se je po vojni obnovila za vsa Slovenijo. Pristopilo je mnogo prosvetnih, kulturnih in dramatičnih društev — a ne še vsa — upajmo, da bodo pristopila sedaj (letni prispevek znaša 10 dinarjev), ker bo to le njim v korist, kajli »Zveza« z vsemi sredstvi podpira društva pri njihovem prosvetnem delu. Pomaga jim izpopolnjevati knjižnice, pošilja predavatelje, preskrbi po možnosti priručnike, izdaja posebno zbirko dobrih ljudskih knjig »Posku in zabavi« in skrbí za igre, ki so primerne za naše male odre. Ker je tisk sedaj drag, bo dala »Zveza« pretplač v več izvodih dobro ljudske igre, ki se z uspehom igravo. V zbirki »Odre« izide v kratkem »Navaden človek«, ki bo posebno primeren za naše meščanske odre, strojepisno pa bo prepisano v kratkem okoli 20 iger, tako da bodo imela društva dovolj izbire. »Zveza« sama daje nasvete in navodila, postreže pa brezplačno društvom tudi z načrti za družbene domove ta odre. »Zveza« je hotela doseči pri Nar. gledališču, da bi se tam napravil poseben oddelek za izposojanje starejših garderobe: njen predlog je bil sicer odklonjen, skušala pa bo storiti, kar je mogoče. V tem so težave in ovire, ki jih je treba premagati. Nar. gledališče bi moralo vendar le pospeševati malo gledališče. Podan je bil tudi predlog glede diaprojektivov, ki naj bi služili za poljudna predavanja (v Čehoslovaški so uređili za to posebno drž. centralo in smo nekaj takih predavanj videli v Ljubljani). Tudi ta akcija se bo nadaljevala.

»Zveza« bo poleg knjižnice in predavanj posebno skrbela za razvoj malega gledališča: pripravila bo tudi primeren igrar za otroške odre.

Na občnem zboru se je podalo mnogo dobrih nasvetov. Mi vsi vidimo, da je prosvetno delo podlaga vsega drugega. Le z njim se je povpsel naš narod na razmeroma visoko stopnjo kulture. Za delo pa je treba ljudi. »Zveza« nudi sredstva — delavci se naj jih poslužijo. Društva naj sporoče svoje potrebe in zahteve — vsemu se bo po možnosti ustreglo. Prosvetno delo je lepo in častno, zanj smo poklicani vsi. Po mnogih naših večjih krajih se opaža neodpustljivo mrtvilo, ki le navadno vzrok, da se izgubila posebno mladina v plančevanju in slabih razvadah. V tem mrtvulu propada tudi zdrava narodna in državna misel. »Zveza« hoče združiti vsa kulturna, prosvetna in dramatična društva, da morejo tem uspešneje delovati. Zato vabi v svoj krog vsa društva in vse, ki jo hočejo pri teh lepih naših podpirati.

»Zveza« ima svoj sedež v »Nar. domu«, kjer dobe vsa društva potrebna posajila. V prosvetnem delu se morajo združiti vsa naša društva po mestih, trgih in vaseh: v skupnem delu in medsebojni podpori bomo lahko dosegli največ uspehov.

Mislimo, da ni nikogar, ki ne bi izprevidel važnost »Zveze« — zato upamo, da jo bodo radi vsi podpirali, da se z njeno pomočjo odzivi in pomnoži naše prosvetno delo.

Glasbeni vestnik.

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes ob 6. pevška vaja za sopran, ob 8. za tenor. V ponedeljek, dne 20. t. m. skupna pevška vaja (ves zbor) ob 8. zvečer. Odbor.

— Borlozova sinfonija se na vsestransko zahtevo ponavlja na koncertu, ki se bo vršil sredi marca. Prvi del sporeda bo obsegal nove skladbe, med drugimi novo orkestralno delo, ki ga ravnozar pise skladatelj Emil Adamič.

— Koncert jugoslovenskih narodnih pesmi priredi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« dne 13. marca t. l. v Unionu.

— Mužiha Dravske divizijske oblasti priredi pred Veliko nočjo še en sinfonični koncert; na sporedu tega koncerta bo glavna točka sinfonično delo Rimskega Korzakova »Noč na Triglavu«. — Za slavnostni koncert ob priliki poroke Nj. V. kralja Aleksandra I. pa pripravila kapelnik dr. Čerin veliko sinfonijo »Vstajenje Jugoslavije« za soli, mešan zbor in velik orkester, ki jo je zložil češki skladatelj Rudolf Zamrzla.

— Grabenčljak, igralski kabaret v Zagrebu. Člani zagreb. kazališta so si ustanovili lastni kabaret, ki bo imel svoj prostor v Novoji pivnici. Vodili ga bodo sami na svoj račun ter izvajali sketche, aktkovke, male vandeovile, opere, solo — prizore, deklamacije i. dr. Vee z veselo ali satirični aktualno vsebino. Gojiti hočejo lokalno literaturo in pomagati tudi neznanim avtorjem na odar. S tem podjetjem si hočejo zagreb. igralci pomagati do boljnih dohodkov. Že doslej se nameravali po ravnih kabaretih, a posej se hočejo postaviti na lastno nožjo.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici!..“

Dneve vesti.

V Ljubljani, 18. februarja 1922.

Za naša obrambna društva.

Naša javnost je malodane pozabila na naša narodnoobrambna društva, predvsem na »Družbo sv. Cirila in Metoda«. Številne njene podružnice so zaspale in mnogo jih samo še vegetira. Marljivo, požrtvovalno delujoče podružnice lahko preštejemo na prstih obeh rok. Kako to? Ker si naše občinstvo misli, da v narodni državi ni več potreba narodnoobrambnih društev, ker za narodno šolstvo itak skrbi država sama. Res, ako bi bile naše države obremenjene tudi etnografske naše granice, potem bi bila vsa naša obrambna društva odveč in z najmirnejšo vestjo bi lahko likvidirali »Družbo sv. CM.« in vsa slična društva. Toda danes je še pod tučevno peto naše Primorje — Trst, Goriska in Istra na jugu in Koroška na severu, ali naj ostavimo te naše neodrešene kraje brez pomoči, ali jih naj prepustimo brezsrčno njihovi zli usodi? Brezdomovinsko in brezsrčno bi bilo takšno stališče. Priznati pa moramo, da se je isto mišljenje o obrambnih društvih kakor pri nas, razširilo tudi med Čehi. Tudi med Čehi je v javnosti prevladovalo mnenje, da so narodna obrambna društva z ustanovitvijo narodne države izgubila svoj pomen in da so postala odveč. Kakor pri nas, tako je tudi na Češkem ponehalo intenzivno delovanje predvsem za »Matico Skolovo«, katere naloga se krije s delovanjem naše »Družbe sv. CM.« Zato se je vršilo pred kratkim v Pragi zborovanje, na katerem se je pozvala vsa češka javnost, naj se znova zainteresuje za narodnoobrambna društva in jih z intenzivnim delom zopet dvigne na isto višino, na kateri so bila pred vojno. Na tem shodu se je sprejela resolucija, ki po vsebini velja tudi za naše razmere. Mutatis mutandis se ta resolucija, prirojena za naše razmere, glasi takole: »Protestujemo v imenu tisoč in tisoč članov Šolske družbe proti stalno se razširjajočemu napačnemu naziranjju, da v neodvisni narodni državi ni več potrebno delovanje šolske družbe in pozivamo vse do sedaj nedelavne družbene podružnice k novemu intenzivnemu delu za šolsko družbo, ker zahtevajo sedanje razmere na naših ozemljih mejah bolj kakor kdaj preje povišano in smotreno pomoč naše šolske družbe. Ne samo na mejah, marveč tudi v notranjosti bodi prvi smoter vseh prijateljev naše šolske družbe, da delujejo potom sestankov in javnih predavanj, da bi se zopet prebudila in okrepila narodna zavednost, ki je po vojni tako silno padla.« — Po češkem vzoru bi kazalo tudi pri nas prediti slično zborovanje vseh prijateljev narodnoobrambnega dela, da bi se znova poživilo in očiščilo delovanje za Družbo sv. Cirila in Metoda, ki bolj kakor kdaj preje potrebuje izdatne pomoči in podpore vse naše javnosti.

— Slovenci razmišljajo o koridorju? Beogradski »Balkan« je napačno razumel naš članek, ki smo ga priobčili pred dobrim tednom in piše, da Slovenci razmišljajo in zahtevajo koridor, nato pa pripominja: »Slovenci razmišljajo o koridorju? Nenotrebno. Naj bratje Slovenci vsi složno čuvajo državno edinstvo, kakor tudi Srbi, pa jim razmišljanje o tem koridorju ne bo povzročalo skrbi.« »Republiko« gospoda Radica bo takoj zadela usoda kače v precepu. Stojimo na stališču, da je treba hrvatsko vprašanje, ki ogroža obstoj naše države spraviti s pota potom poštenega sporazuma. To morajo uvideti tudi naši državniki, ker bi sicer zanje veljali znani izrek lorda Salisburija: »Držati se uporno kadavra umrle politike je najnevarnejša napaka nesposobnih politikov!«

— Spori v klerikalni stranki. Klerikalno časopisje mnogo govori o sporih in nesoglasjih, ki so baje na dnevnem redu pri drugih političnih strankah, pri tem pa previdno molči o preprikih, ki so v klerikalni stranki ostrejši in hujši, kakor v katerikoli drugi politični organizaciji. Zabeležili smo že, da vladajo med konservativno stranko klerikalno stranko in takozvano krščansko socialno ali bolje rečeno boljševiško ostra nasprotja. Ta nesoglasja so se v zadnjem času tako poglabila, da se zdijo malodane nepremostljiva. Konservativni krilo govori že docela javno, da se bo ločilo od dr. Gosarjeve skupine, v kateri ima vplivno besedo poleg dr. Gosarja tudi g. Terzaglav. Konservativni prosti klerikalni stranke imajo baje namen postaviti svojo stranko popolnoma na nov temelj in iz nje izključiti, kakor pravijo, vse demagoge. Programatično se bodo izjavili, da stoji trdno in neomajno na temelju narodne države in bodo nastopali proti vsem težnjam razrušitve te temelje.

— Poročilo v Goricih za občinske svrhe. Danes se je g. župan dr. Perić odpravil z organom stavbnega urada v Gorico, da si ogleda grad in posestvo, ki je, kakor smo našli ljubljanskega klerika. Občina namerava vzeti Gorico in najem za občinske dobrodelne in podobne namene.

— Inskriptijski rok za letni sester 1922 na univerzi kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani, je podaljšan do incl. 1. marca.

— Zamenjava cilindra. V četrtak 16. t. m. se je pri parastosu v pravoslavni kapeli zamenjal g. pokr. nam. Ivanu Hribarju cilindar z monogramom »I. H. K.«, ki ga je zamenjal, naj ga prinese g. namestnik, kjer dobi svojega nazaj.

— Popoldanska časanka na mestništvu. Radi nenadne smrti brata gospe namestnikove odpadke odslej za tekočo zimsko sezono napovedani popoldanski čaj pri soprogih gospoda pokrajinskega namestnika.

— Izplačevanje priznanja 20. Generalni inspektorat tuzlanskega ministrstva objavlja, da se zbira vse gradivo svojčas zadržanih 20% kronskih novčanic Avstroogrške banke in da se pripravljajo izplačevanje priznanj. Čim bodo vsa dela končana, se začne z izplačevanjem. Kako se bo to izvršilo in kje, se bo naknadno objavilo.

— Predsednik in ustanovitelj Zveze slov. pevskih zborov, ravnatelj jugoslovenskega konservatorija g. Matej Hubad je obbolel. Bolezni se mu hvalabog že obrača na boljše. Slovenski pevci želijo svojemu dobremu očetu skorajšnjega zdravlja!

— Francosko predavanje gospoda André Lichtenbergerja, ki ga priredi Francoski Institut v Ljubljani, se bo vršil v nedeljo, dne 19. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v veliki dvorani vseučilišča. Gospod predavatelj, ki je kakor smo, naveden francoski pisatelj in avtor številnih romanov, bo govoril o »Francoski rodbini«. Ker se posebna vabilila ne razpošiljajo, se vabijo tem potom vsi prijatelji francoskega jezika, da se udeležijo velenimnega predavanja.

— Boj proti dražinji. Vse stanovske in strokovne organizacije sklicujejo javen protestni shod proti nevezdržni dražinji dne 19. svečana 1922 ob 9.30 dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Dnevni red: Neznosna dražinja in stališče vlade v boju proti dražinji ter hudo stanje javnih nameštencev in delavcev. Dolžnost vseh duševnih in ročnih delavcev je, da se tega shoda polnoštevilno udeležijo ter s tem pokažejo solidarnost v boju proti dražinji onim čimteljem, ki so te nevezdrne razmere s svojo zgrešeno gospodarsko politiko ustvarili. Koalicijski odbor.

— Vsevi s počte. Imenovane so za poštarike: aspirantka Marija Grims pri poštarni uradu Sv. Lovrenca pri Mariboru, aspirantka Amalija Pondelek v Strnišču in odpravnica Anica Lenko v Polzeli. Podeljena je odpravniška služba v Limbušu bivši aspirantki Pavli Robičevi, v Cenkovci aspirantki Angeli Hauptman, v Piličtini pomočnici Josipini Vah, na Bizelskem pomočnici Linki Požar. Premeščeni so: višji kontrolor Karol Lössbacher od p. ravnateljstva v Ljubljani k uradu Ljubljana 1, višji oficijal Josip Zentrich od tehničnega oddelka p. ravnateljstva k vzdrževalnemu oddelku v Ljubljani, višji oficijal Karel Kumar od strok. rač. urada v Ljubljani, k strokovnemu rač. uradu v Ljubljani, Franjo Albrecht od teh. oddelka v Ljubljani k uradu Ljubljana 1 in Viljem Puppis od urada Maribor 2, k uradu Ljubljana 2, praktikant Milan Lenassi od vzdrževalnega oddelka Maribor k uradu Ljubljana 2, adjunkt Milutin Negode od poštne ravnateljstva v Ljubljani k uradu Ljubljana 2, oficijant Josip Tomaž od pošt. ravnateljstva Ljubljana k uradu Ljubljana 2, oficijant Terezija Znidarski od urada Ljubljana 1 k uradu Murska Sobota, Ana Vidali od urada Ljubljana 3 k uradu Ljubljana 1, Mira Kocjančič od urada Ljubljana 1 k uradu Slovenjgradec, Mihaela Horvat od poštne ravnateljstva v Ljubljani k uradu Ljubljana 4, Mara Primožič iz Račja v Ptui, Frida Bareto iz Maribora 1 v Dol. Lendavi, Iva Magdič iz Maribora 1 v Trbovlje 1, Ana Kupec iz Celja k uradu Zalec. Poštni službi se je odpovedala poštna oficijantka Ana Čepe v Mariboru 1. Začasno sta vpokojeni oficijanti Josipina Kalinčič in Marija Lončar v Ljubljani 1. Umrli so: poštar Franc Guštin v Metliki, poduradniški Filip Kalan in Anton Jeretina v Ljubljani 1 in Dragotin Srebnik v Trzinu. Za mrtve sta proglašena slugi Blaž Podbevšek v Ljubljani 1 in Ivan Muteo v Celju.

— Spremembe voznega reda na dr. žel. Avstrijske zvezne železnice so odpovedale brzovlake 1101 in 1102. V zvezi s tem izostane pričenši s 18. t. m. na progi Jesenice—Podbrdo brzovlak 4203 in z 19. t. m. brzovlak 4201. Nadalje izostanejo od 18. t. m. dalje na progi Ljubljana gl. kol. — Jesenice osebni vlak št. 916 — odhod iz Ljubljane ob 12. uri, vlak št. 924 — odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 15. uri 07 min. in vlak št. 919 — odhod iz Jesenice ob 21. uri 01 min. Na progi Kranj—Tržič izostane osebni vlak št. 4134 s odhodom iz Kranja ob 13. uri 10 min. Kot nadomestilo pa vozi na progi Ljubljana gl. kol. — Jesenice osebni vlak 914 s odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 13. uri 40 min. in na progi Kranj—Tržič osebni vlak 4136 s odhodom iz Kranja ob 14. uri 51 min.

— Stanje prometnih omejitev. 1. Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstnega tovornega blaga na vseh postajah in za vse postaje, kakor tudi v tranzitu preko vseh prog zagrebške direkcije je povsem ustavljeno do včeraj 20. feb.

t. 1. Izvzeto je ter se tedaj sme sprejemati in odpošiljati le režijski prenos in vojaško blago. V krajevnem prometu na progah inšpektorata Ljubljana, tedaj v Sloveniji, ni nikake prometne omejitve. Samo potniški in prtljažni promet na vseh progah zagrebške direkcije je sproti povsem vpostavljen. 2.) V območju subotičke direkcije je do nadaljnjega ukinjen celokupen brzovozni in tovorni blagovni promet. Sprejemati in odpošiljati se sme ekspresno pošiljke do 250 kg teže, brzovozno tovorno blago do 250 kg teže na jeden tovorni list, toda isti pošiljatelj sme istemu prejemniku poslati dnevno le po jedno pošiljko. V vozovnih nakladah je dovoljeno sprejemati in odpošiljati le brzopokvarljiva živila, režijske, državne in vojaške pošiljke. Še sprejete in medpotne pošiljke smejo izstati. V območju direkcije Subotica je potniški promet na vseh progah vpostavljen, izvzemai Apatin — Senta in Feketiš — Kik — Kula, kjer je celokupen promet še nadalje ukinjen. 3.) Radi snežnih zameotov na progah Sarajevske direkcije je do nadaljnjega ustavljeno sprejemanje in odpošiljanje vsakršnega blaga za te proge preko Bosanskega Buda. V območju direkcije Sarajevo je otkorjen potniški promet točno na progi Brod — Sarajevo — Gruz (Dubrovnik), dočim je na drugih progah še vedno ukinjen.

— V Planini pri Vinavi je izvoljen za župana 30 letni Josip Marč, posestnik sin znane delavne narodne rodbine.

— Štiridesetletnica svojega zakonskega življenja praznujeta v nedeljo, dne 19. t. m. g. Dominik Lušin, lesni trgovec in posestnik v Ljubljani s svojo soprogo gospo Ivano, rojeno Pogorelec. Jubilarja sta odlična naša somišljenika. Z iskrenimi čestitkami jima želimo: Še na mnoga leta!

— V Ljutomeru je umrla 16. t. m. ga. Alojzija Karba, mati župana g. dr. Karba v Kamniku in učiteljice gđ. Avg. Karbove, v 79. letu svoja starosti. Pokojnica je bila vrlo narodna žena ter v mlajših letih delavna kulturna delavka. Večni mir! — V Vuči vasi je umrla gđ. Ana Freuensfeldova, sestra učiteljice gospe Cvetkove ter blagopok. učitelja in pesnika Josipa Freuensfelda (Radinskega) N. v miru počiva!

— Nova menjalnica v Ljubljani. Magistratni gremij je podelil koncesijo za menjalnico g. K. Reicherju & drug. Nova menjalnica bo poslovala v Prešernovi ulici.

— Ruski koledar je izdal trdka Milan Auman & drug v Krškem. Koledar je okrašen s slovenskim narodnim motivom v barvah. Meseci in dnevi so navedeni v ruskem in francoskem jeziku po julijanskem in gregorijanskem koledariju. Pri trdku so zaposleni sami Rusi begunci in izdelujejo samo ruske stvari. Doslej je tiskarna Milan Auman & drug, ki ima tipografijo, cinkografijo in litografijo, izdala 1 mladinsko, 2 leposlovni in 4 znanstvene ruske knjige.

— Aretacije. Na kolodvoru je bilo aretiranih 12 oseb. Med njimi je neki Rose Matija, ki je bil radi neke tatvine v Gornjem gradu zasledovan, nadalje neka ženska radi prostitucije in neki deček, ki je pobegnil od doma.

— Mariborski potniki za drugo potratno zasedanje dne 6. marca. Glavni potniki: Mursec Martin, gostničar, Strihovec, Košar Robert, veleposestnik, Breg. Ptui, Smode Franc, posestnik, Rošpol, Kodrič Ivan, posestnik, Račja, Rečnik Ivan, lesotroec, Pivola, Mursec Karol, obrtnik, Kamnica, Predan Ivan, trgovec, Marenberg, Hrovat Josip, posestnik, Muretin, Jurša Franc, posestnik, Sp. Duplek, Pintar Alojz, trgovec, Slov. Bistrica, Kolarič Josip, posestnik, Krčevina, Muhič Jakob, posestnik, Sv. Marko, Šerko Josip, trgovec, Sp. Breg, Ornič Josip, posestnik, Sv. Peter, Groš Josip, posestnik, Orehova vas, Babič Karol, posestnik, Sp. Hoče, Korčič Alojz, mlinar, Sp. Breg, Robič Josip, posestnik, Gradiska, Reisman Ignac, posestnik, Bohova, Ribič Anton, posestnik, Dobrenje, Letonja Jožef, posestnik, Sv. Lenart, Ložničar Tomaž, pek, Ptui, Drož Anton, posestnik, Jarenina, Stampil Avgust, posestnik, Limbuš, Laufer Anton, posestnik, Strihovec, Horvat Franc, župan, Mostje, Petek Juri, posestnik, Mestni vrh, Ptui, Breznik Josip, posestnik, Šmarjeta ob Pecnici, Pahornik Janko, veleposestnik, Vuhred, Srnc Franc, zasebnik, Gradiska, Kolarič Josip, posestnik, Formin, Ramšak Martin, senotroec, Slivnica, Stern Franc, posestnik, Planica, Dolajš Ludvik, posestnik, Ročica, Rogina Ivan, župan, Budina, Ptui, Novak Ivan, posestnik, Trgovci, Ptui, Nadomestni potniki (vsi iz Maribora): Muhič Ivan, sedlar, Prešern Ivan, trgovec, Dergas Josip, trgovec, Kremlj Franc, hiš. posestnik, Pučko Srečko, trgovec, Palutz Leopold, trgovec, Kremlj Josip, trgovec, Andraschitz Ivan, trgovec, Horvat Franc, slikar. — Člani potratnega sodišča: Predsednik: podpredsednik dr. Toplak, dvorni svetnik Pon, v. d. s. Ravnikar, Stergar, s. a. Posoga; prisodniki: v. d. s. dr. Pettler, s. a. Guzel, dr. Pichler, dr. Vidovič, Pečnik, Srnc, Lonart, okr. s. dg. Zorjan, sod. Kramar.

— Požar v šmartenski cerkvi. V šmartnem pri Kranju v znani lepi cerkvi se je v noči od 9. na 10. t. m. vnelo podstrešje. Tudi zvonik, odkoder se razlaga na daleč okrog najlepše in znano šmartensko zvonenje, se je komaj ubranil velikanskim plamenom. Baje so elektronometerji nad glavnim oltarjem — kurili ogenj. Tako lahko mišljenost vpije po največji strogosti zakona. Sploh pa se zadnje čase pri najrazličnejših prilikah in skoro povsod opaža neka čudna brezbriznost za nevarnost ognja in požara. In to ne samo po mestih, marveč, kakor vidimo, — tudi po deželi. Treba bo v tem oziru nastopiti še voo potratno zna pomoč.

— Pijanec — zastojkar. Anton Z. je v gostilni Ivana Cuzaka na Poljanški cesti napravil za 54 K ceha. Ker pa gostilničarka ni bila zadovoljna z njegovim predlogom mu je odvzela ključ in ga postavila pod kap. Začel je razsajati in razbijati toliko časa, da ga je stražnik povabil na policijo. Z. je tudi zasledovan radi raznih tatvin v klavnicah.

— Falsifikati dinarskih bankovcev. Trgovec Eok Kostwein iz Celovca, je imel pri sebi 24 kosov makulaturnih 50 dinarskih bankovcev. Pravi, da je kupil bankovce za 108.000 avstrijskih kron. Odkod izvirajo ti bankovci, še ni dognano, obstoja pa sum, da so tihotapljeni iz Nemške Avstrije.

— Huda ženska. Desanka A. je svojo služkinjo Francisko Zidar, ker ji je ubila mal lonček, tako pretepla, da je dobila lahke telesne poškodbe.

— Za slepec. Rodbina Peter Grasselli — Čapek je dajevala D 100 povodom sesti g. Ivana Krišperja na mesto evetja na krsto in sicer za savod slepec in družbo slepih. Iz enakega poverja je daroval strelski klub ustanovljen 1920 K 400.— in rodbina Kramaršič kot svojem prijatelju mesto venca na krsto. Srčna hvala!

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

Drama.

Sobota 18. februarja: Svet. B.

Nedelja 19. februarja: Vražja ženaka.

Izven.

Zvečer Hamlet. Izven.

Ponedeljek 20. februarja: Svet. D.

Torek 21. februarja: Zaprt.

Opera.

Sobota 18. februarja: Butterfly. E.

Nedelja 19. februarja: Il Trevasore.

Izven.

Ponedeljek 20. februarja: Zaprt.

Torek 21. februarja: Butterfly. A.

— André Lichtenberger, naš francoski gost, prihaja iz Zagreba, kjer je priredil tudi literarno predavanje. Bil je 1. 1870 rojen v Strasbourg, študiral zgodovino, promoviral 1. 1895 za doktorja ter je napisal več del o socializmu in franc. revoluciji. Danes je ravnatelj socialnega muzeja v Parizu. Napisal pa je tudi vrsto romanov in novel: zlasti ljubi snovi iz deklškega in otroškega življenja. Piše v žanru Marcela Prevosta in Henrija Lavedana, toda z vidikov socializma in globoke etike. Njegovo najbolje delo je roman »Moj mali Trotti iz širnjana dečka. Njegov prilemek se izgovarja »Ljastanberž.«

— Šentjakovski gledališki oder v Ljubljani. Forjanska ulica 27/1. Danes v soboto ob 8. zvečer in jutri v nedeljo ob 3. popoldne izvrstna veselozra »Gospod senator«. Predprodaja vstopnic danes v šentjakovski napredni knjižnici od 5. dalje.

— Dr. Dem. Bleiweis. Trsteniški: O zdravstvenih nalogah socialnega varovanja. Referat na zborovanju blagajničnih zdravnikov Slovenije ob III. jugosloven. lekar. skupa v Ljubljani. V Ljubljani, 1921. Založila Bulniška blagajna. Za delavce je izdal dr. Dem. Bleiweis to svoje zanimivo predavanje v brošurici 26 str., ki bo pa vsakomur dobrodošla. Pisatelj, ki je še opetovano dokazal, da zna spretno sukati pero, je tukaj obrtjal zdravstvene naloge social. varovanja in naprave, ki jih vnelje bodoči okrožni urad za Slovenijo.

— III. Umetniški večer je danes v soboto 18. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. Večer bo otvoril pesnik Podbevšek s svojim govorom »Raketa iz svetovne norišnice«, nakar bo recitirala svoje črtice pesnica Stefanija Ravnikar in svoje peemi pesnik Tone Seliskar. Vstopnina 2 D, sedeži 4 D. Vstopnice pol ure pred pričetkom pri večerni blagajni. Dvorana bo topla zakurjena.

— Milenko R. Vrančić: La Serbie à travers la guerre. Paris. Bossard. V obliki knjige s predgovorom našega prijatelja Gauvaina je izšla posmrtna zbirka »Srbija v vojni«. Članki, obelodanjeni po raznih francoskih obzornikih, npr. srbsko domoljubje, narodno pesništvo, srbska duša, Srbija in evropska vojna, narodni in pravni vzroki vojne, narodnostne težnje Srbije, odgovornost za sedanjo vojno itd. Čeprav so nacionalne aspiracije po ujedinenju utešene, vendar je utemeljevanje še vedno zanimivo. D.

Sokolstvo.

— Širša seja gospodarskega oddelka ljubljanskega Sokola se vrši v ponedeljek 20. t. m. ob 8. zvečer v Nar. domu.

— Ljubljanski Sokol priredi kakor običajno tudi letos svojo maskerado na pustni torek, t. j. 28. t. m., ki obeta biti ena najlepših letošnjih prireditev. Odlikovala se bo posebno v dvobarvni, t. j. oranžno-zeleni dekoraciji. Vstop dovoljen le dostojnim maskam, ki se morajo pri vходу legitimirati. Zadoštuje tudi sokolska legitimacija. Mladini pod 18. letom vstop ni dovoljen. Na programu bodo poleg plesnih točk tudi konkurenca mask. Vstopnina znaša za člane 15 Din. Predprodaja vstopnic se vrši od petka 24. t. m. naprej v Nar. domu. Pri prireditvi sodeluje polnoštevilna godba dravske divizije.

— P. K. V. Sokola v Sp. Šiški priredi v soboto, dne 18. t. m. ob 8. zvečer v šišenski šoli javno predavanje: »Spolne bolezni.« Predava br. dr. Trauner. Vstop dovoljen samo moškim nad 18 let.

Društva za zgradbo doma Sokol.

I. v Ljubljani redni letni občni zbor se vrši dne 29. februarja ob pol 9. dopoldne v novih prostorih, moška oblačilnica, trg Tabor, s sledečim sporedom: 1. Nagovor predsednika, 2. Poročilo odbora in njega predlogi, 3. Poročilo revizorjev, 4. Vprašanje likvidacije, ozin volitev, 5. Slučajnosti.

Turistika in spori.

— Drsališče na Bohinjskem jezeru. Ga. Marica Jerajeva sporoča vsem ljubiteljem zimskega sporta, da je drsališče na Bohinjskem jezeru urejeno in otvorenjeno. V nedeljo popoldne igra na drsališču godba. Za dobro pijačo in led je preskrbljeno. Nadejati se je številnega poseta.

— Legitimacije za polovirno vožnjo na Bled in v Bohinj morejo dvigniti udeleženci tekm tudi v pisarni Sportne Zveze do sobote do 4. ure popoldne. Ostali jih dobe pri sportnih komisijah na Bledu oz. v Bohinju. Vsakdo kupi v eno smer polno karto, ter se z isto karto vrne nazaj. Tekme v slakih nudijo prav poseben užitek tudi za gledalce. Bohinjska skakalnica leži nasproti prokrazni Triglavski panorami ter je grajena na naravnih terasi, kjer je mogoče občinstvu prisostvovati tekmam. Tekme napravi na gledalca veličasten utia, vsakdo, ki jih enkrat vidi, jih ne pozabi kmalu. Izletniki morejo oditi z jutranjim vlakom (ob pol 7. zj.) ter pridejo pravčasno h sankanski in skakalni tekmi, medtem ko so popoldne ob 5. uri že lahko vrnejo. K sankalni tekmi je prijavljeno številno tekmovalcev. Sankališče so je valed ugodnega vremena v zadnjih dneh primarno uredilo ter bo omogočilo tekmovalcem doseganje rekordov. Ker se vrši istočasno tudi smučarska tekma v slakih in ker se vršita obe tekmi za prvenstvo Jugoslavije, bo nudil Bohinjski tekmovalcem in občinstvu obilo užitka.

— Planinarska izložba v Zagrebu. »Obzorje« 15. t. m. osvrče je još na planinarsko izložbo u glavizmo gradu Hrvatske, to drži opis u »Sl. N.« »neukusnom šalom«. Široka rasprava u »Obzorju« o suradnji alpinizma i znanosti nije potrebna, jer nije ni spomenuto ništa protiv znanstvenih stvari, već da bi trebalo prirodne objekte (bije, kamenje) popunjavati slikama. Da Hrvati nemaju prava na alpinizam, to je opet nekakova prava hrvatska koncepcija, jer u prostom oisu grafičkih tabla s visinama planina nalaze neko omalovažavanje hrvatske. Gde oni nalaze prigovor, da Hrvati nemaju pravo na alpinizam? Obzor sam sebe tuče, kada mu je krivo, što se se spominje, da su slike iz Slovenije valjane, jer u tome vidi neka uzvišavanje Slovenaca. Na svakojake prigovore, kojih je još pun članak »Obzorac« ne osvrće se, a želite li, mogu da napišem temeljit odgovor, ali time bi se dala stvari suviše velika važnost. Na svršetku članka odnio je tiskarski skrat svoj tribut, jer zaključuje, da će poslije izložbe gdegod ima Hrvata jako porasti članstvo SPD! Na osnovu toga članka »Obzorac« mogli bi napisati gospodine urednike obziranja i duhoviti članak za »Slovenski Narod« o hrvatsstvu, hrv. pitanju, hrv. mentalitetu, koji nalazi svagde u vazduhu fantome, prgonitelje, neprijatelje... Ko lja Zebit.

Gruštvene vesti.

— Klub »Soče« redni občni zbor se bo vršil v nedeljo, dne 19. februarja 1922 v Mestnem domu ob pol 3. popoldne in ne ob 10. dopoldne.

— Občni zbor Zveze organizacij magistratnih uslužbenecv se je vršil v četrtak ob 6. popoldne v dvorani mestnega magistrata. Ob skoraj polnoštevni udeležbi magistratnih uslužbenecv je otvoril predsednik dr. Pux občni zbor poudarjajoč, da je razpravi magistratnim uslužbencem predvsem o dveh važnih vprašanjih, ki so v najolžji zvezi z eksistenco uslužbenecv, t. j. o današnjem gmotnem položaju uslužbenecv in o vprašanju nove službene pragmatike, ki je s tem v najolžji zvezi. Spomnil se je pri tem državnih uradnikov, ki stoje sredi hudega boja za svojo eksistenco ter izjavi, da bodo mestni uslužbenci stali vedno solidarno z njimi v boju za njihove pravice, ki so tudi naše. Poudaril je pri tem, da je dolžnost občine, da svojim uslužbencem izboljša njihovo gmočno stanje in da ne čaka pri tem na državo. Nato je referiral o današnjem gmotnem vprašanju v kratkem, jedrnatem poročilu g. svetnik Govekar, poudarjajoč zlasti, da gmočno vprašanje uradništva ni prav nič politično temveč edino krušno. S številkami je jasno dokazal, da ima danes uradnik VI. razreda pri tej plači v gospodinjstvu mesečni primanjkljaj 1079 K, a še to brez oblike in drugih potrebnih stvari. Dalje je referiral o gmotnem vprašanju še g. Izlič Tomislav, ki je tudi s številkami dokazal, da ne more noben uslužbenec pri današnjih plačah živeti brez dolgov. Predsednik dr. Pux je nato omenjal še stanovanjsko budo mnogi mestnih uslužbenecv, od katerih se radi nezdravih stanovanj mnogi nevarno oboli in je v nevarnosti njihova eksistenca. Sprejeto so bile nato resolucije, ki pozivljejo merodajne faktore, da odpomorejo čimprej bedi mestnih uslužbenecv tako v gmotnem kakor v stanovanjskem oziru. Dalje je referiral g. Letnar o načrtu nove pragmatike ter je podal v točnem referatu sliko o postopu načrta in o delu pragmatične komisije ter o nekaterih ugovorih posameznih uradnikov. Po tem referatu, ki ga so uslužbenci vzeli z velikim odobravanjem na

znanje, je bila sprejeta resolucija, v kateri se občinski svet poziva, da čimprej reši vprašanje pragmatike. V nadaljnih resolucijah je bila izrečena občinskemu svetu zahvala za dosedanje nagnjenosti napram uslužbencem. Navzoči načelnik personalno-pravnega oddelka g. občinski svetovalec Tavčar je nato pojasnil današnji položaj ter podarjal odločno voljo občinskega sveta, pomagati uslužbencem iz današnje bede, kar so vzeli vsi navzoči z odobrenjem na znanje. S pozivom k solidarnemu delu je nato predsednik zaključil občni zbor. Za nadaljnje leto so bili izvoljeni kot funkcionarji Zveze sledenji: predsednik dr. Riko Fux, podpredsednik g. svetnik Govekar, tajnik g. Viktor Cihua, blagajnik g. Igič ter zastopniki vsake organizacije.

Veliki pusti korzo. »Slavčev« maskarada so slovele že od nekdaj kot najpomembnejše prireditve te vrste. Vsak posetnik, pisalec ali nepisalec, maskovan ali nemaskovan, se je poljubno zabaval. Tudi letošnja prireditev bo nudila posamezniku kakor celoti poseben užitek. V okusno dekorirani dvorani Uniona se razvije ob zvokih godbe Dravske divizije prijetno razpoloženje, iz katerega nastane pravi pusti korzo. Od strani mask vlada veliko zanimanje, zlasti se bo odlikovala posebna skupina. Naj torej ušče ne samodi prilike.

Maskarada bančnega uradništva pustna sobota, 25. t. m. Narodni dom. Vstop proti vabilom. Plesna vaja četrtek, dne 23. t. m.

KONKLAVE V PREJŠNJIH ČASIH.

Figaro priobčuje povodom sedanje konklave razne epizode iz konklave v prejšnjih časih. Ko je zboroval konklave, v katerem je bil izvoljen papež Klement XIV., je bil v Rimu navzoč avstr. cesar Josip II. Cesar je šel v konklave, kamor so ga pustili rdeči volaki, ki so stražili vhod. Steer je bil Vatikan zaprt na vseh koncih in kraji in Švicari so ga stražili. Ko je stopil cesar skozi bronasta vrata, ga je poljal konklavni maršal don Sigismundo Chigi v dvorano, kjer so ga pričakovali trije kardinali. Kardinal Albani ga je prijel v roko in z nasmehom opozoril, da je prekršil tajnost konklave. Josip II. se je hotel umakniti in nato odločiti svoj meč, ali kardinal Serbelloni ga je naprosil, naj obdrži meč v obrambo cerkve. Cesar si je ogledal vse kardinalske celice in tudi Sikstinsko kapelo, v kateri so kardinali brali mašo. Med kardinali je bil seveda tudi Ganganelli, bodoči papež, s katerim pa cesar slučajno ni čisto nič govoril. Klement je kmalu umrl in vršil se je nov konklave. Bil je ravno Božič, ki se je v Rimu zelo svečano, pa tudi zelo živahno praznoval. Na kipu Paskvina so čitali setalci nko jutro gledališki list z napisom: »Konklave iz leta 1774. Drama z godbo. Napisal Metastasio, komponiral Nicolo Puccini. Prolet in konklavisti tvorijo baletni zbor, vloge v drami pa so namišljene vsem kardinalom. Navedeno ni bilo samo ime kardinala Brochija, ki je bil nato izvoljen za papeža. Ta konklave se je pričel 5. oktobra 1774. In se je končal šele 15. februarja prihodnjega leta. Bil se je hud boj med kandidatom Francijo kardinalom Nyronijem in kardinalom Brochijem, ki je smagal in postal papež Pij VI. Umrl je v prognostu v Valenciji l. 1799., ker je tačas izbruhnila francoska revolucija. Nastopni konklave se je vršil v Benetkah pod avspicijami avstrijskega cesarja Franca II. Izvoljen je bil kardinal Barnabé Chiaramonti, ki se je imenoval Pij VII. Umrl je l. 1823. Na konklave je došlo 53 kardinalov. Avstrijski cesar je porabil svoj veto potom kardinala Albonija proti kardinalu Severiniju, ker se je ta na Dunaju protivil poroki Marije Luize z Napoleonom. Izvoljen je bil kardinal della Genga, ki se je imenoval Lev XII. Imel je to nesrečo, da je umrl ravno za časa karnevala, kar mu je rimsko ljudstvo hudo zamerilo, ker se ni moglo veseliti in tansajati, kakor navadno ob pustnem času. Slednji konklave je trajal 35 dni. Avstrija je zopet protestirala proti prvi volitvi in tako je bil končno od 60 glasov s 47 glasovi izvoljen kardinal Castiglione »krotki« Pij VIII. Ta je kmalu umrl in zopet je

prišel zborovati konklave 14. decembra 1830. Papež Gregor XVI. je vladal 15 let. Ko je umrl, je zboroval konklave poslednji v papeškem Rimu.

Darila.

Kromarjev sklad. Za prenos koši in rodbine nar. mučenika Iv. Kromarja so darovali kron: Jugoslovski sokolski Savez 4000, Pokraj. uprava, odd. za soc. skrb 4000, Sokol Brežice, ženski oddelk 1050, Brišnik Cilka, Ljubljana, nabrala 13.185, Kvarter Primorje na zletu v Crnomlju 1207, Uradniki Jadranske banke v Ljubljani 1000, Pr. Gorazd, Ljubljana, 1000, Stolo društvo Menza, Zagreb 1620, Sokol, Trbovlje 1404, Kreditna banka, Ljubljana 1000, Sokol, Železniki 700, Smilanič, Radotovič 1074, Juras B., geometer 80, A. Vode, Rudnik 20, Stupar V., Metlika 60, Miškovci And., Zagreb 100, Hrovat Ignac, Jesenice 40, Česark Tilka, Mokronog 40, Rohman V., Ljubljana 400, Kravos Iv. Maribor 200, Matko, Novomesto 240, Leskovar, Dol. Lendava 100, Hrašovec Alojz, Gospič 40, Bernot V., Ormož 212, Sokol, Toplice 500, Dr. Slajmer, Ljubljana 100, Sokol, Gradac 415, Mudrovič, N. Vinodol 100, Mastnjak Fr., Ljutomer 200, Tomšič Mirko, Trebnje 40, Kobe Gustav, Ljubljana 40, Oto Plol, Maribor 400, Weiss Janko, Crnomelj 160, Davidovič Sv., Zagreb 100, Neimenovani na »Slov. Narod« 400, Vurdela I., Zagreb 600, Hirs, Ivančgrad 60, Zemljak, Frankolovo 20, Ormož okr. posojilnica 200, Ravnikar Albin, Ljubljana 40, Jankovič, Sombor 20, Donda - Jakotič, Zagreb 80, Oakiš Sava, Šid 120, Oreškovič Rude, Križevci 60, Bugdumović, Pakrac 20, dr. Lokar, Ljubljana 524, Blažek M., Varaždin 60, Draškovec župni urad 40, JDS somišljeniki v gostilni Strucl 800, Vdovci, istotam 100, Pri Krakerju na fantovščini 400, Spreitzer Tone, Crnomelj, nabrano 411, Springer Vinko, Zagreb 100, Tintar Simo, Crnac 100, Dr. Jurta, Ptuj 100, Detela in D. Jenko 200, Engelman Tuhinjski, Smartno 40, Ign. Merhar, Prigorica 320, Arko Vlado, Zagreb 400, Endlicher Ing. 40, Milave Ant. 60, D. Idovec, Radovljica 20, F. C., Tržič 100, Kolinska tov., Ljubljana-Maribor, postajenšč. 141-40, Kranj, posta 224, Papež Peter, Ljubljana 500, Šibenik Filip, Ljubljana 100, Vilhar Josip, Logatec 244, Česnik Janko, Ljubljana 100, Glazer Vik., Ruše 100, Jakova, Grosuplje 70, Jenko Jurj, Škofjaloča 100, Tombach, St. Vid 100, Lavrič, Novomesto 400, Fux, Ramer, Kremer, Metlika 60, Rakovec Vekoslav, Ljubljana 600, Neimenovana, Ljubljana 400, Vršič Srečko, mesto venca t. Plantanu 200, dr. Weiss, Ivanec 40, Šbil Adolf, Mokronog 40, Strukelj, Dolenjavan 40, Hrašovec, poruč., Gospič 140, Slovenka, Novska 20, Sokol, Vinica 316, Krišper otroci, Crnomelj 300, Ravnikar Albin, Ljubljana 40, Jesih Adolf, Trbovlje 704, Lavrič, St. Vid pri Stični 100, Blažević, Krško 400, Floz Anton, Beograd 100, Krasovec Jak, Prezd 80, Tseppo Irma, Brežice 400, Tomašič Mary, Bakar 100, Učenci, Sv. Peter v Sav. dolini 160, Ferderber Slavko, Crnomelj 100, Diehl Hani, Celje 200, Petelin Anton, Ptuj 44, Jezek K., Maribor 400, Uslakar Iv., Sevnica 120, Zidar Josip, Ljubljana 400, Podgornik, nabral pri post. ravn. 520, Omizle gostilne Maček, Ljubljana 123.10, Udočič, Skerl, Prešern, Ljubljana 120, Dolničar, nabral pri Kofu 408, Golob, Ljubljana 400, Vnovčevalnica, Ljubljana 400, Gospa Jera, Iškavas 40, na fantovščini g. Priateljca 100, skupaj 50.236. 50. Poprej nakazanih in objavljenih 5634., vsega skupaj 55.870 K 50 vin. Nadalje je postal g. prof. Dolar iz Kranja 10 srebrnih kron. Tvrda Schwab & Bizjak, Ljubljana, b'aga v vrednosti 4800 K, gđ. Cilka Brišnik nabrala po Ljubljani 2 poštna zavlitka v vrednosti okoli 3500 K. Denar je naložen v mestni hranilnici v Crnomlju, kateri se vdovi po potrebi izdaja. Blago se ji je izročilo. Cenjene darovalce prosimo, da nam opreže, da nismo popreje obelodanili v časopisih, ker ni bilo prostora. Spreved so vrši, kakor je že javljeno, dne 23. aprila 1922 iz Sihca bajeja v Crnomelj. Zdravo! Sokol Crnomelj.

Najnovejša poročila.

ŠVICARSE KREDITNE PONUDBE JUGOSLAVIJI.

Pariz, 18. febr. (Izv.) »Journal des Debats« javlja iz Berna: Švicarska vlada želi z Jugoslavijo in Rumunsko skleniti kreditni sporazum pod pogojem, da se gotovi del kredita vporabi za nakup in nabavo raznega blaga v Švici. Švica ponuja

Jugoslaviji 80 do 60 milijonov švicarskih frankov. Jugoslavija bi imela v Švici naročiti lokomotive, električarstvo in švicarske ure. Kot zavarčilo za kredit bi pa dala Jugoslavija državno papirje in žito.

KONEC RUDARKEGA PROCESA V BOSNI.

Rudar Kerović obsojen na smrt.

Tuzla, 18. febr. (Izv.) Po skoro tri tedne trajajočem procesu pred tukijskim okrožnim sodiščem je bila včeraj izrečena sodba proti rudarjem, ki so se povodom lanske rudarske stavke v zeniškem revirju uprli orožnikom in huiskali na revolucijo. Rudar Karel Železnik je bil obso-

jen na eno leto težke ječe. Osman Diulović na 15 mesecev težke ječe. Rudar Guro Kerović na smrt na vešala, kjer je ustrelil orožnika Rejičca. Rudar Janez Bračun je bil obsojen na 10 mesecev zapora. Ostali rudarji so dobili 5 tednov do 10 mesecev zapora.

Gospodarska konferenca v Genovi.

ODHOD BENEŠA IZ LONDONA. — ANGLEŠKI ODGOVOR FRANCJI.

London, 18. febr. (Izv.) Ministrski predsednik dr. Beneš je z uspehom v Londonu zadovoljen. Poročevalcem velikih londonskih listov je v intervjuu podal obširne izjave o gospodarskem in finančnem programu za Srednjo Evropo. O namenu svoje misli v Londonu se je dr. Beneš napram zastopniku »Times« izjavil, da je prišel v London z namenom spoznati stališče angleške vlade v genovski konferenci in lo podučiti o položaju v Srednji Evropi. Položaj Srednje Evrope je tak, da ho Českoslovaška skušala v sporazumu z Anello in Francijo skupno urediti finančno politiko Srednje Evrope.

V razgovoru s sodrudičnikom »Daily Telegraph« na je dr. Beneš omenil, da je gospodarska preureditev na mednarodni konferenci v Genovi ideja, ki enkrat razširjena v svet, ne more biti več odstranjena. V mednarodnih odnosih začena nova doba.

Važnost konference za mirni razvoj Evrope je nesporna. Ne sme se ničesar ukreniti, kar bi uresničevanje vseh od konference pričakovanih uspehov onemogočilo. Potrebno je vsem članom konference, da pridelo na njo popolnoma pripravljeni. Na konferenci tvorila Nemčija in Rusija glavni tema. Nemčija je važnejša točka.

Kakršnakoli rešitev se doseže, Nemčija mora biti zainteresirana. Za vzdrževanje mira in za čistočev blagostanja se morajo poravnati evropske države med seboj s pogodbo.

POGOJI ZA FRANCOSKO-RUSKI SPORAZUM.

Pariz, 18. febr. (PB.) Parla mentarna skupina za zaščito francoskih interesov v Rusiji je izrazila željo, da se delotilno poroči za vzpostavitev odnošajev do Rusije in sicer:

1.) Priznanje vseh obveznosti, sklenjenih pod prejšnjimi vladami.

ČEŠKOSLOVAKI PRIKORNI PRVENSTVO V SNEŽNEM SPORTU.

St. Moritz (Švica), 18. februarja (Izv.) Českoslovaška je pridobila v letošnjih zimskih športnih tekmah zmago nad Švedsko. Rezultat 3 : 2. Českoslovaška je pridobila prvenstvo.

ČEŠKOSLOVAŠKA OPERA NA DUNAJU.

Dunaj, 18. februarja. (Izv.) Kakor javljajo listi, namerava Českoslovaška opera v Vratislavi prirediti na dunajski ljudski operi več českoslovaških predstav.

ZAUPNICA POINCAREJU. — Pariz, 18. febr. (Izv.) Zbornica je na včerajšnji seji izrekla Poincareju zaupnico s 596 glasovi.

JONNART FRANCOSKI ZUNANJI MINISTRI.

Pariz, 18. februarja. (Izv.) Nekateri večerni listi med drugimi »Bon soir«, javljajo, da prevzame ministrski predsednik Poincare ministristvo financ. Po zunanje ministristva pa prevzame dosedanj vatičanski poslanik Jonnart.

ANGLEŠKI PARLAMENT SPREJEL AVTONOMIJO IRSKE.

London, 18. februarja. (Izv.) Spodnja zbornica je včeraj z veliko večino glasov sprejela zakon o avtonomiji Irske.

BORZE.

Beograd, 18. februarja. (Izv.) Valuta: dolar 76.—, nem. marka 38.50, leji 61.—, levi 51.—, Devize: London 337.—, Zeneva 1500.—, Praga 1346.—, Pariz 660.—, Dunaj 1.66, Berlin 28.—, Milan 373.—, Narodna banka 3350.—

Zagreb, 18. februarja. (Izv.) Prosti promet. Devize: Curih 60.15, 60.30 Pariz 26.80, 27.—, London 1346.—, 1350.—, Berlin 152.—, 153.—, Dunaj 5.—, 5.10, Praga 585.—, 588.—, Italija 14.95, 15.05, Newyork 318.—, 310.—, Budimpešta 47.75, 48.—, Valute: dolar 303.50, 304.50.

Curih, 17. februarja. Zagreb 1.65, Dunaj 0.1449, Berlin 2.509, Praga 9.70, Milan 24.949, Pariz 44.749, London 22.349, Newyork 5.1324.

Trst, 17. februarja. Zagreb 6.75, Berlin 10.27, Praga 39.—, Pariz 179.—, London 90.—, Newyork 20.60, Curih 402.—

Praga, 17. februarja. Zagreb 17.093, Dunaj 0.8575, Budimpešta 8.1250, Berlin 26.25, Pariz 458.50, London 230.50, Newyork 53.—, Curih 1032.50.

Berlin, 17. februarja. Zagreb 65.—, Dunaj 5.60, Praga 333.—, Pariz 1795.—, London 887.50, Newyork 204.50, Curih 4010.—

Opozorjamo naše naročnike in tobakarne na današnji oglas na zadnji strani Ciril in Metodovih vizualic, ki jih pripravljamo. Noben trgovec in nobena tobakarna ne sme biti brez njih! Konsumentje, zahtevajte edino to to vrsto!

Zagatenje. Profesor Osen na Dunaju, sloviti strokovnjak za želodčne in črevesne bolezni, je mnogokrat odredil »Franc Jožefovo grenčico« in vedno dosegal z njo zadovoljive uspehe. (1)

Pouzvedbe.

Najdeni predmeti. V dramskem gledališču so našli nanosnik in prstan. Oboje je na razpolago pri gledališkemu mojstru g. Lebnu istotam.

Izgubil se je mlad lovski pes, bel, črnolast, št. pasje znamke magistrata 24. iz leta 1922. Odda naj se pri Josip Bergmanu, Ljubljana, Poljanska cesta 85.

Našla se je knjižica z nekaj denarja na Sv. Petra cestl. Dobi se proti legitimaciji pri P. Capuder, Vidovdanska cesta št. 2. (1196)

Objava. Dne 12. t. m. je bil meni od policijske stražnice VI v Krakovskem nasipu po nadzorniku g. Počkarju pripeljan neki naiden črn pes, Doberman, kateri pa ni identičen mojemu zgubljenemu črtu. Jaz sem psa po naročilu sprejel, za hranim ter čakam naj bi se zgasil pravi gospodar zgubljenega psa. — Ivan Orlic, Krakovska ul. 20./I.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podraž.

Tisoč ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeč

Fellerjev „ELSAFLUID“ kot kozmetikum za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje brbe, rok, nog in čeeja telesa. Je mnogo močnejši in delujočji nego Francoske žganje in najboljši sredstvo te vrste. Tisoče priznanj! Z zmožnostjo v postitino za vankogaz 3 dvoj. ali 1 pec. steklenice . . . 43 K

Za prodajalce: 12 dvoj. ali 4 pec. steklenice . . . 168 K 24 . . . 8 . . . 280 K 36 . . . 12 . . . 394 K POSTNINE PROSTO na Vabo pošto. Kder denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

Primoča Elsa obilz za kurja očesa 5 K in 7-50 K; Elsa mentolni klinčci 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 35 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumaki miris 41 K; Glycerin 6 in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kneški čaj 3 K; Elsa mlačni prašek 15 K; Stup za podganje in miši po 8 in 12 K.

Primoča Elsa obilz za kurja očesa 5 K in 7-50 K; Elsa mentolni klinčci 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 35 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumaki miris 41 K; Glycerin 6 in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kneški čaj 3 K; Elsa mlačni prašek 15 K; Stup za podganje in miši po 8 in 12 K.

EUGEN V. FELLER, Inžener, Stahica danja, Elsa trg 238, Krovatka.

Odpotuiem

tokom 10 dni v trgovskih zadevah v Švici, ob kateri priliki lahko prevzamem razna naročila za Švico. Ponudbe pod Ljubljani trgovec 1180 na upravnistvo Slovenskega Naroda.

Sprejemo se

tkalke in sukalke

Tovarna pletenin in tkanin Josip Kuno & Komp., Ljubljana, Poljanski trg 1164

Zdravnik

dr. Jože de Gleria

se je naselil na Bledu in ordinira redno v vili dr. Hočevarja.

Urarske

furniture (potrebščine) in orodje, ure ter amer. duble blago samo na veliko. Rudolf Plek, Zagreb, Ilona 63. 1157

Insertirajte v Slov. Narodu

Jmam načrte

za zgraditev 4 sob, kuhinje, kopalne sobe in balkona v l. nadstropju, 2 manjardi sob in event. klet ako rešiti tani par let v naprej nihča po dogovoru. Naslov pove urava Slov. Naroda. 1134

Pozor!

V Smar nem rod Smarno soro št. 26 se prodaja pod zelo ugodnimi pogoji hiša z gospodarskim posojlom in sadnim vrtom. 1111

Dr. ing. Miroslav Rasal oblaštovan poverjen stavbni inženier in mestni stavebnik

Ljubljana, Gradžice št. 13. Stavbno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo in vsakovrstne visoke stavbe.

izv. inž. — Projektiranje.

izv. inž. — Projektiranje.

izv. inž. — Projektiranje.

Krasno salonsko ogledalo

ant. no, se ceno proda. Tvrda Naglas Kongresni trg. 1182

Trgovina

z mešanim blagom se z vso zalogo in opremo proda. Ista se nahaja na najrometnejšem prostoru v sredni me ta Maribora. Potrebni kniti 45/000 K. Ponudbe pod „Trgovina 10/00“ na og. javod l. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 1176

Več zabojev

v različnih velikostih odda po ugodni ceni tvrda Ivan Benc, Ljubljana, Selen-urgova ulica. — Istotam se sprejme učenka iz dobre hiše, ki ima veselje do papirne stroke. 1153

Kupijo se

stara, tudi pokvarjena dvočesa, šivalni in drugi razni stroji, motorji eto. F. BA JEL, Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 1127

Proda se

zlasti zapostavljena in broš, več ar. v ženskih čevljih, okrogi v želez. in stekla salnaja. Vpraša se: Milica Strle, Stralska ulica 22, l. 1157

Na prodaj

lovska palca ptičarka, kratke dlake 6 mesecev stara, rujav o tigrast, brezhibne postavbe, izvrstnih staršev (brez rodovna). Cena 400 din. Vprašati pri upravi Slov. Naroda. 1198

Prva jugoslov. barvarija, krznarstvo in strojarstvo

P. Semko, Ljubljana, Glince 230.

Sprejema lišajo kože v barvo kakor vsa v to stroko spadajoča dela. Delo prevzamem v trgovini čevljev. Gradžice št. 10. — Vab. Kupujem kože divjačine.

Sprejme se kontoristinja

popolnoma zmožna samostojne korespondence v slovenski, sirohvaščini in nemščini ter vseh pisarniških del. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Ponudbe pod „Kontoristinja 1154“ na upravo Slov. Naroda. 1154

Oskar Simon

viniki trgovec

Marija Simon roj. Zarnik

poročena 18. februarja 1922.

Vrtnarica Krtina

Sobo

mehlovano ali nemechlovano v Sp. Štiki ali Ljubljani 1800 mlad gospod, rodom Dunajčan. Ponudbe pod „Soba 30.“ na upravo Slov. Naroda 1190

Sedlarskega delovodjo

tretnega in zanejalivega, sprejemom takoj. Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru. — Vprašati R. Rovar, Kofevje. 1115

200 rabljenih zabojev

srednje velikosti se proda po 10 l. Istotam se kupi dobro ohranjen ženski šivalni stroj. Goško Polše v Rebr št. 15. 1197

Blagajničarka

želi promentiti doseženo mesto. Nalagko takoj ali s 1. marcem. Ponud se pod „Blagajničarka“ na poštni predšt. 128. 1192

Kdo potrebuje

šivilje na dom? Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1189

Kupijo vilo

ali stavbišče na Bledu. Ponudbe na Aug. Radilo, Škofja Loka. 1185

Harmonika

na tri registre se proda. — Naslov: Marko Prežbelj, Šolska ulica 359, Spodnja Štuka. 112

Svetovna zdravilišča na češkem Karlsbad • Marienbad • Franzensbad

Glavna zdravilna doba: 1. maja — 30. septembra.

Posebne pogodnosti za goste iz držav s slabo valuto.

Dopotovalnice in vizum pri češkoslovaškem konzulatu v Ljubljani, Na Bregu št. 8.
Pojasnila in prospekte daje mestne zdraviliščne uprave.

**Traži se više
poslovedja i akordanta**
za kamenike i zemljoradnje.
Ponude stali na „Pruga d. d.“ Zagreb,
Račkova ulica 7. 1184

Kuhinjska oprava
in omara za prelobo, dobro ohran-
jena, se proda. Ogleda in vpraša
se v skladišču tvrdke Ranzinger, Ljub-
ljana, pri skladiščniku. 1194

Vrtnar
ekonom, samostalen, neženjen, 41 let
star, išče stalno službo. Zmožen
je popolnoma vrtarstva, poljedelstva,
živinoreje, vinoreje, trsnice, čebelarstva,
drevjereje itd. Naslov pod „Vrtnar-eko-
nom 1193“ na upravo Slov. Nar. 1193

Mostno tehtnico
rabljeno ali novo, kupi tovarna za taninski ekstrakt Gerhardus in sinovi
v Majšpergu pošta Ptujška gora. 1104

Išče se posojilo
za zgradbo novega podjetja proti 10% obresti na
vknjižno stavbo. — Cenjene ponudbe do 25. t. m. na uprav.
Slov. Naroda pod „Podjetje/1183“. 1183

Trgovski potnik.
Veletrgovina z vinom sprejme dva trgovska potnika ednosno
zastopnika. Nastop takoj po dogovoru. Ponudbe z navedbo do-
sedanjega službovanja, zahtevo plače, i. t. d. je vpsolati do 28.
t. m. pod „Veletrgovina z vinom 24—1150“ na upravništvo Slo-
venskega Naroda. 1150

**Kupi se 10.000 m³ pr-
vorstnih bukovih drv.**
Ponudbe z navedbo cene franko vagon imenoma navedene oddane postaje
dobavnega roka je vpsolati do 4. marca na naslov: Vodstvo za preskrbo
drv v Ljubljani, Turjaški trg št. 1. 1177

Dr. Fran Tomšič
naznanja
da je otvoril odvetniško pisarno v Litiji.

**KONCESIONIRANA AGENTA NOVO-
SADSKE PRODUKTNE BORZE
RAJIC I LEDERER**

Telefon: Kancelarija Novi Sad, 397. Wagnerova palata
Stan 42. Brzjav: Rader.

Opravlja borsne transakcije in sprejema komisijne
biago v zalogo, za koje daje bankovno garancijo.

NARODNA TISKARNA
Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

**BETON-ŽELEZOBETON-
VODNE ZGRADBE-
ELEKTARNE**
Jnž. Laurenčič & Co. STAVBENO
PODJETJE
LJUBLJANA
RIMSKEGA CESTARJA
IZRABA VODNIH SIL
ŽAGE-MLINI-ŽEZOVILNIŠE-VILE-INDUSTR. STAVBE-MOSTOVI
PRORAČUNI-NACRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Mesečna soba
mehovana, se išče za takol. Ponudbe
pod A. P. 1084 na upravo Slovenskega
Naroda. 1084

Korespondent
perfektno, vporabljen tudi pri knjigo-
vodstvu, išče stalno službo. Do-
voli več jezikov ter je vsled dalje
prakse izvežban v vseh pisarniških po-
stih. Ponudbe pod „Korespondent in
knjigovodja 1110“ na upravo Sloven-
skega Naroda. 1110

Proda se
2 ženski zlati zapestni uri, 2 ženska
zlati obeska z verižicami, možki zlati
obesek za uro, možka cigaretna doza,
srebrna, 2 daljnogleda „Jena“ 6krat,
fotografski aparat „Nettel“ 9 krat 12,
čevceva brezpetelnika z daljnogledom
„Kahler“ 2 in polkrat, s 100 naboli idr.
Ogleda se lahko pri g. F. K. Kaiser,
Ljubljana, Selenburgova ulica. 1062

Kontorist (Inja)
slovenskega in nemškega jezika, stroje-
pisja in knjigovodstva zmožno moč
sprejme s 15. marcem t. l. Jak. Za-
dravco, paromlin v Središču ob Dravi.
Cela oskrba v hiši. Ponudbe z zahtevo
plače in navedbo dosedanjega službo-
vanja naravnost tvrditi. 1188

**Brzi
polnojarmerik**
24—30", rabljen, v dobrem stanju, ves
iz železne konstrukcije in vse pripada-
joče kupi T. Jagust, Sunja. 1142

Vrtnar
samostojen, samec, ki se razume na
vzdrževanje parka, ne zelenjadni in
cvetlični vrt, se takoj sprejme za gra-
dščino na Stajerskem. Ogledati se je v
Ljubljani, Privoz 5, I. nadst. 1126

**Ravnateljstvo kr. zemaljskega lečilišča
v Topuslem, Hrvaška, potrebuje za
idolčo kopališčno sezono**
Kopališčico
nekoliko sebario in pesnišnikov.
Osebe s priporočili in dokumenti, ki
žele dobiti to mesto, naj se obrnejo s
predpisano količino prošnje in foto-
grafijo na ravnateljstvo. 1143

Pozor! ŽIMA Pozor!
Zimo za žimice vsake vrste izdeluje
in prodaja tvrdka Ljubo Ješe-tova
vloga. Zimopojla, Strazišče,
Kranj. Vzorci zastojni in poštine pro-
sto. Kupim ščetine, kozjo dlako, grivo,
goveje in konjske repe. 8808

Lepo posestvo
je na prodaj v Celju, obstoječe iz
dveh hiš s prostornim dvoriščem. Stano-
vanska hiša je eonodstrojna, 12 let
stara, v hiši je vodovod, električna raz-
svetljava, kopališče, klet itd. Lega soln-
čna, krasen razgled na okolico. Druge
hiša je priljučna, primerna za veliko do-
lavnico ali skladišče. Kupec se v hišo
tako lahko n. seli. Istotam je napravljen
štirideseden avtomobil, luksuzavte
znamke „Ford“. Resni reflektantje naj se
zgleda pri Ivan Rehak, Celje, Miklo-
šičeva ulica 8. 937

Posestvo na prodaj
obstoječe iz stanovanja za družino,
novega gospodarskega poslojca, 16 celov
zemlje, obsegajoče lepe njive, travnike.
Redi se lahko tri goveda. Poleg je tudi
hosta in travniki, zasajeni z brajdo in
sadnim drevjem. Posedstvo je tik farne
cerkve sv. Miklavža nad Laškim. Cena
120.000 kron. Več se izve v trgo-
vinu Ulagi pri Sv. Marjeti poleg Rim-
skih toplic. 1160

**Tehnični
vodja**

se išče za opekarno v manj-
šem mestu na Kranjskem. Re-
fleksira se le na popolnoma iz-
vežbano moč s prakso v samo-
stojnem vodstvu. Ponudbe na
Ljubljana, poštni predal št. 80.
1131

**Civilna in vojaška
krojaška delavnica**

**Gorjak
Križane**
Ljubljana,
lica 228
polet
z
izvoznice.
Najbolje izvežbane delovne moči.
Solidna, precizna izvedba in najbolj-
šega blaga!
Buna postrožni 1150

O vrtnike,
zapostnice,
srajce,
batist-bluze
kakor druge pral-
ne obleke pere in
svetlolika tovarna

Jos. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče:
Selenburgova ulica št. 4.
Podružnice:
Maribor, Zagreb, Kočevje,
Novomesto.

Nadim brezobvezno
Ciril - Metodove vžgalice

„DRAVA“ - VŽGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda.
Zaigra pri sv. Pordanu v Ljubljani.
**MAI POLOZI DAR
DOMU NA ALTAR!**
Te vžgalice
so v prvi družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI.

Cena povsem konkurenčna. Pri nakupu
vžgalice zahtevajte moj znak.
J. Pardan, Ljubljana.

**knjigovodja
ali
knjigovodkinja**

zmožna slovenščine in nemščine,
se išče za industrijsko pod-
toto v celjski okolici. Nastop
takoj. Ponudbe z navedbo plače
in referenc na poštni predal 3.
Celje. 1196

**Sprejmejo
se takoj:**

knjigovodja 1097
zmožen slov. in nemške korespondence
in strojepisja s trg. prakso

2 trg. pomočnika(ei)

za modno trg. za gospode. Izvežbani tu-
di v manufakturni stroki imajo prednost

šivilja (prikrojevalka)

za fino možko perilo, ki zamore voditi
samostojno delavnico, končno

2 učenca iz boljše hiše.

Refleksira se samo na prvovrstne moči
z daljšo prakso proti dobri plači. Ponu-
dbe z navedbo prakse in prepisov spr-
čeval naj se naslovijo na

**Jos. Karničnik,
MARIBOR, Grajski trg 1.**

SALAMA
prve vrste
novo blago
povsem zrela
se dobi povsod
Prva hrvaška trgovina
salama, sušena mesa i
metli.
M. Gavrilović
sinovi d. d.
Petrinja.
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
R. BUNC in drug
Celje - Ljubljana - Maribor.

Ludwig Hinterschweiger & Co
Maschinenfabrik u. Eisengieserei G. m. b. H.
Lichtenegg bei Wels. O. Oestr.

Specialiteto:
stroji za opokarnice
ter kompletne opreme za opokarnice
in tvornice za glinasto blago,
kamnolomno

in kompletne naprave za napravljanje
gramozna in peska.

transportne naprave:
prenosne naprave na vrvi in verige, riže
na vrvi, različne naprave, krožni trans-
porterji, visoke železnice, naprave za po-
njenje kotlov s premogom, elevatorji itd.

Stroji za dviganje bremen:
škipci, navoji, graniki, dvigala, naprave
za prekladanje za kosovno in množinsko
blago, viti in stroji za izpravljanje
blaga, različni navoji itd.

Oprema za steklarnice:
oblike za prešano, pihano in strojno blago
stroji za kompletne brusilne naprave,
samarice za peči in orodja za vso
steklarsko industrijo.

Mlinar se išče.

Ponudbe na paromlin Muhvič,
Mala Subotica, Medjimurje. 1141

Iščem mesta

kot skladiščnik ali predelava-
lec, s prakso pri deskah in tramih. Na-
slov pove uprava Slov. Naroda. 1163

**Lep, velik
gramofon**

z avtomatom za denar, pripraven za go-
stilo, se proda. Vprašati: Dražšek,
Bohoričeva ulica 9, Ljubljana. 1152

Prodajam

več tisoč belih, dobro vkoreninjenih
trt „čmarne“, komad po 2 K. Pri
vprašanju naj se nalože za odgovor
znamke. Alojzij Grabar, posest. in
linar Zagorci, p. Juršinci pri Ptaju. 1099

Samostojen bljučava. pomočnik

za stavbeno delo se takoj sprejme.
Delo trajno. Ponudbe na J. Gavrilč,
Vransko. 1061

Kupi se pohištvo

če je stanovanje na razpolago. Pismene
ponudbe pod „Pohištvo 1138“ na upr.
Slov. Naroda. 1138

Soba

mehovana išče boljši mlad gospod pri
boljši rodbini. Plača dobro, dovoljenje
stanovanjskega urada doprinese. Ponudbe
pod „M. O. 1175“ na upravo Sloven-
skega Naroda. 1175

Stanovanje in hrano

išče mlad bančni uradnik (akad.) naj-
raje kje v sredini mesta. Ponudbe pod
„Sredina 1173“ na upravo Slovenskega
Naroda. 1173

Prodajam

masivne hrastove spalne opreme po
najnižjih cenah. Ivan Andrić, mi-
zar, Gosposvetska cesta 13, Kolizej, pil-
tičije, vrata 38. 1171

Sprejem v službo dekle

ki ima stanovanje pri starših v Ljub-
ljani, za postrožnico od 8. ure ju-
tra do 2. ure popoldan. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 1133

**Potrebujem motor
za olje ali bencin**

približno 12—14 HP. Motor mora biti
samovozet, to je na kolesih in s tran-
smisijo, da se lahko uporablja za mla-
tenje, žačanje itd. Ponudbe z navedbo
cene na Mirko Kostrič, Kolodvor-
ska ulica 200, Ljubljana 7. 1157

PETROLEJ BENCIN
OLJA mineralna
vsake vrste nudijo po najpovoljnij-
ših cenah
ASTRA d. d. Zagreb,
Preradovičeva 2. Int.
Tel. 23-83. Brz.: Astra.

Zahvala.
Vsem onim, ki so povodom smrti naše predobre mamice
ostroma soproje, gospe
Katarina Moljk
z nami srčno čutili se tem potom javno zahvaljujemo.
Prav prisrčno se zahvaljujemo tudi vsem darovalcem krasnih
venecv kakor tudi onim ki so jo spremlili na zadnji njeni poti.
Sp. Šiška, dne 17. februarja 1922.
Žalujoči ostali.

Alojzija Karba
posestnica v Ljutomeru
dne 16. t. m.
Pogreb se bo vršil 18. t. m. ob 8. pop. trdotam.
V Kamniku, dne 17. februarja 1922.
Dr. Rihard Karba.

Oven

(kladivo) na jermen, s križnim vodilom
in transmisijem pogonom, teža kladiva
50 kg, dobro ohranjen, se proda.
Kranjske tovarne železne, k. jučavnicar-
in kovinske robe Tita d. d. Kamnik
pri Ljubljani. 1101

Perje

kokoške in puranske se dobi v vsaki
množini po dnevnih cenah pri E. Vaj-
da, veletrgovina s perutino, Cakovce,
Medimurje. 997

Potnike ali zastopnike

išče velika tvornica likerjev, ru-
ma, konjaka in ostalih spirituoov. Po-
nudbe z obvestilom, v katerem kraju
pozna reflektant največ odjemalcev, je
poslati na naslov: Poštni predal 41, Za-
greb, glavna pošta. 1068

Trgovski pomočnik

zmožen samostojno voditi podružnico,
dobro detajlist, vešč. manufakturne in
specijalne stroke, se sprejme. Na-
slov v upravi Slov. Naroda. 1114

Olje

ameriško, strojno in cilindrično in to-
valno masit tvrdke Standard Oil
Company of New York, ima vedno v
zalogi A. Lampert, Ljubljana, Nun-
ska ulica 19. 1111

HLODE

smrekove, hrastove in bukovne, vsako
množino kupuje parna žaga V. Scag-
netti, Ljubljana, za drž. kolodvorom.
963

G. F. Juršek
uglaševalec glasovijev
v Ljubljani
Volfova 12.

Izvršenjem uglaševanja ter popravlja gla-
sovijev in harmonijev specijalno stroko-
no, točno in ceno.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozilov.
Najcenejša dvokolesa in otroški vozilki
raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvo-
kolesa in otroški vozilki v polno pra-
vo, emajliranje z ognjem in ponikanje.
Ljubljana, Karlovska cesta 4.

**Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica**

IVAN BRICelj, Dunajska o. 10,
se priporoča. Izvištev točno, dne
zmerne. 1091

Jermenariji, sedlariji in tapetniki

Vseh vrst obovi, orodje, potrebščine in
stroji, dalje sakna, borte, vipce, preproge
in svetiljke za kočije, se dobivajo naj-
ceneje v specialni trgovini na drobno
in debelo

„LORUM“ d. d.

trgovina jermenarskih, sedlarskih in ta-
petniških okovov, potrebšč. in proizvodov
ZAGREB
Brzjav: Lorum Duga ul. 12.
1044

Nova, moderno urejena tvornica izdeluje zrcala raznih oblik in velikosti od najprostejših do najfinejših. Ima na izberu kristalno steklo (brušeno) v poljubnih vzorcih za opremo pohištva, za napise trdk in varnostno steklo za vrata.

MARIBOR
Vrbanova ul. 1
Brzjavlj:
KRISTAL, MARIBOR.

„KRISTAL“
družba z o. z., tovarna ogledal in brušenega stekla

MARIBOR
Vrbanova ul. 1
Telefon
Štev. 132.

Prevzema izdelavo vlaganja brušene- ga stekla po različnih vzorcih v me- denino (Messing) za vrata i. t. d. i. t. d. — Poškodovana zrcala se prevzemajo v popravilo — Postrežba solidna in točna. — Zmerne cene. —

Trgovina z železnino
„pri Zlati lopati“

Eriavec & Turk
(prej Hammerschmidt)

Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniške cerkve.
Zaloga cementa in karbida.

Jugoslovanska banka d. d.

Deln. glavn. K 200.000.000—

Centrala v Osijeku.

Rezerve K 50.000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Rupuje in prodaja devize in valute na kulantnešt.

Obvestilo vloga na hranilne knjižice in na tekoči račun na neplačati obresti men.

Velika zaloga klobukov in slam- nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stebu, p. Domžale. Prevzemajo se tudi stari klobuki in slinmiki v popravilo pri Ko- vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre- šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi J. Pogačnik, Ljub- ljana, Dalmatinova ul. 1/1. Posredovalci se dobro plačajo

Jamski les

od 10 do 20 cm debelosti in od 3 do 7 m dolžine franko vagon kranjske postaje se kupi vsaka množina. Ponudbe z navedbo cene in dobavnega roka na Šentjanški prometokop, Krmelj, Delenisko.

250 Modni salon 250
Stuchly-Maške

Ljubljana, Zidovska ul. 3.

Ima v zalogi fine in najnovejše oblike ter kinčane klobuke in čepice

od K 250— naprej.

Popravila se sprejemajo. Zalogi klobuki vedno v zalogi.

Gospodarska zadruga
čevljarjev v Ljubljani

P. Z. Z. O. Z., Spod. Siška, Celovška c. 82.

naznanja p. n. trgovcem s čevlji kakor tudi konzumnim društvom in slav. občinstvu, da izdeluje v lastni delavnici vsakovrstne čevlje kakor čevlje za rudarje, za gozdarske delavce in železničarje i. t. d. kakor tudi naj- luksuzne čevlje vse vrste otroških čev- ljev ter vse razpošilja na drobno in debelo po vsej Jugoslaviji.

Sprejemajo se naročila po meri in tudi razna popravila.

Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmer- nih cenah.

Motorji na vrtilni tok 50 period.

220/380 Voltov			
100 HP	720 obratov	Elin	
75	960	Elin	
52	960	Elin	
50	960	AEG	
35	960	Elin	
32	1400	Siemens	
29	1400	Elin	
22	1400	Siemens	
17	1400	Elin	
16	1400	Siemens	
15	1400	B.B.W.	
12	1400	O.D.W.	
12	1400	B.B.W.	
11	1400	Elin	
10	1400	Siemens	
7	1400	B.B.W.	
6	1400	A.E.G.	
5	1400	Elin	
5	1400	Siemens	
4	1400	A.E.G.	
4	1400	Elin	
3	1400	Elin	
2	1400	A.E.G.	
1	1400	A.E.G.	
0	960	Ganz	

dalje generatorje na vrtilni tok, dinamo in motorje istosmernega toka, transformatorje, naprave na su- rovo olje in dieselne naprave dobavlja točno

J. Fränkel, Wien I., Rathausstrasse 2. Brzjavlj: Fränkel. Tel. 14582.

Prodeja na primerna odlašala!

Amerikanska tvrdka
„SINGER“ šivalni stroji
Bourne & Co, New York

Je razširila svoje delovanje v državi SHS ter je v stanju prevzemati vse v to spadaj če posle kakor: urejanje tvornic a spec. jaln mi „Singer“ šivalnimi stroji vseh vrst z električnim pogonom; poleg tega ima v zalo i vse vrste strojev za obrt in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo.

Podružnice: Ljubljana, Solenburska ulica 3 in v vseh večjih krajih države SHS.

Mehanična delavnica za popravila povečana.

CEMENTNA

STREŠNA OPEKA ZIDNO KAMENJE

„AMBI“ „PAX“

trojem za strešno opeko strojem za zidno kamenje. Ti stroji delajo v vseh državah celega sveta a prednjačijo vsem sličnim strojem radi njihove robitne konstrukcije.

Opeka je po dobroti enaka vsake nu ilovnatemu blagu je ceno in se more proizvajati na v-akem stavbišču, erhranitev dovoznih stroškov.

— Oferti in poseti inženierja brezplačno. —
FERRUM d. d. ZAGREB, Mazuraničev trg 5.

Italijansko - jugoslovensko

d. d. za industrijo i trgovino

(Uvoz - Izvoz)

Kapital: Lit. I. 500.000.

Zakonski sedež: Rim, Via della Vite, N. 11.

Podružnica in glavna poslovalnica: Milano (5), Via Paolo da Cannobio N. 2.

Uvaž. v Italijo: vole, svinje, mast, maslo, živo in zaklano perotnino, jajca, vsakovrsten les, oglje in premog, cement, topinu, esence, posušeno sadje, fižol, žita itd.

Izvaž. iz Italije: platneno, volneno in svileno blago, predmete iz konoplje, jute in lanu; vsakovrstne klobuke in kape ter f. se, žveplo, modro galico, kameno in mor- sko sol, riž, vsakovrstne čevlje, konfeci- nirano perilo in odeje, tehnične in meha- nične predmete, pisalne stroje itd.

Za obvestila se obračate na Jadransko banko v Jugoslaviji in Italiji.

Vse posle opravlja poslovalnica v Milanu.

Kontorista ali kontoristinja

z večje no prako sodelovanja. Ponudbe s prepisi izpričeval na poštni predel št. 13 v Ljubljani.

Jakob Kohn i sin d. d.

veleprodaja žest i žest i h piča (žganja in žganih opo) pljač Utemeljeno 1866. Brzjavlj: Alkohol I. Telefon 133.

Glavno zastupstvo tvrdke Eltinger, Fröhlich i drug. Wen, tvornica esencija i neotrovn h boja (barv). Zesta (žganja), rum, liker, rakija, šljivovica, esencije i boje. — Vno iz vlast tih brodskih vinograde. **Zahljevajte cijenike!**

20 klavirjev pianinov in harmonijev
Förster, Bösendorfer, Heitzman itd. razstavljenih pri tvrdki

ALFONZ BREZNIK
bivši učitelj Glas- bene Matice Ljubljana, Kongresni trg 15.

Prodaja tudi na obroke. — Največja tvrdka in izposojalnica v Jugoslaviji. — Velikanska zaloga violin, vsega glasb. orodja, strun (engros detalj) in muzikali

Dunajski mednarodni semenj

Najugodnejša nakupna prilika

za vse stroke, čez 4000 razstav- ljalcev iz tuzemstva in inozemstva.

Natančnejša navedila o pogodnostih polovanja in nakazila stano- vanj dale Wiener Messe A.-G. Wien, VII, Messpalast in ošetna zastopstva: Austr. konzulat, Turjaški trg 5 in „Celeritas“ jugoslov. transp. dr. z o. z.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gu- mijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastupstvo pehni gumijevih obrobov za tovarna avtomobila tovarne Walter Martiny. Mi- dravke stiskalnice za mon- tiranje gumijevih obrobov o centrali, Rimska cesta št. 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih avtomobila na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Centrala: Ljubljana, Rimska c. 2.

Podružnice:

LJUBLJANA, MARIBOR, BEOGRAD,
Dunajska c. 22. Jurčičeva ul. 9. Ruz. Mišičeva tel. št. 470. tel. št. 133. ulica št. 3.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prežernova ulica št. 50, v lastnem poslopu.
Brzjavke: Kredit Ljubljana. Telefon št. 40, 457 in št. 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vred- nostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred- ujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.